

วารสารสันติสุขปริทรรศน์

Journal of Peace Periscope

ISSN : XXXX-XXXX (Online)

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

Vol. 2 No. 2 Jul. - Dec. 2021

วารสารสันติสุขปริทรรศน์ Journal of Peace Periscope

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564) Vol.2 No.2 (July-December 2021)

ISSN : XXXX-XXXX (Online)

วัตถุประสงค์

วารสารสันติสุขปริทรรศน์ Journal of Peace Periscope (JPP) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเชิงวิชาการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลงานวิจัยให้แก่คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์สู่สาธารณชนและแวดวงวิชาการ ขอบเขตวารสารมุ่งเน้นเปิดรับบทความจากสาขาด้านศาสนาและปรัชญา สังคมวิทยา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยและสังคมศาสตร์ โดยทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ทั้งนี้เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

กำหนดการเผยแพร่

วารสารเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) คือ ฉบับที่ 1 ระหว่างมกราคม – มิถุนายน และฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ แสนบุราณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ราชวัตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พระมหาดวงเด่น ฐิตญาโน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการบริหาร (Executive Editor)

พระครูชลธารพิทักษ์ เจ้าอาวาสวัดแม่ฮ่องไคร้

กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

1. ศาสตราจารย์ ดร.พระมหาบุญเลิศ ช่วยธานี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรมย์ สีตาคำ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พระมหาวิเศษ เสาะพบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สะสอง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
6. รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ จันทรแดง มหาวิทยาลัยพะเยา
8. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญย์ นิลเกษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จันทรส่อง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล มหาวิทยาลัยแม่โจ้
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พืชทองหลาง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คุณากร กรสิงห์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
14. อาจารย์ ดร.มนตรี หลินภู มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
15. อาจารย์ ดร.ณัฐชานันท์ วงศ์มูลธิกร มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

ฝ่ายจัดการวารสาร

นางศิรินทิพย์ ผาเจริญ

สำนักงาน

สำนักงานวัดแม่ฮ่องไคร้ เลขที่ 9 หมู่ที่ 8 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จัดพิมพ์โดย

ร้านธนพร เลขที่ 152/1 หมู่ที่ 3 ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564)

1. รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรมย์ สีดาคำ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพล พรหมกุล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ นพแก้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ฝาเจริญ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
5. อาจารย์ ดร.เชษฐ์ ใจเพชร มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร
6. อาจารย์ ดร.กรวิทย์ เกาะกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
7. อาจารย์ ดร.มงคลชัย สมศรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทบรรณาธิการ

วารสารสันติสุขปริทรรศน์ ฉบับนี้เป็นปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2564 เป็นฉบับที่ 4 ของการจัดพิมพ์ ซึ่งมีความมุ่งมั่นที่จะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความวิชาการ และบทความวิจัยด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา ตลอดจนสหวิทยาการต่าง ๆ เพื่อเป็นเวทีกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักวิจัยและนักวิชาการ รวมถึงเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในวงวิชาการ อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้ก้าวหน้าอย่างเข้มแข็งต่อไป ซึ่งกองบรรณาธิการจะเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยเพื่อให้กว้างขวางมากขึ้น

ฉบับนี้ มีบทความวิจัยและบทความวิชาการที่ได้รับการคัดเลือกให้ตีพิมพ์ทั้งสิ้น 5 บทความ ประกอบด้วย บทความวิจัย จำนวน 2 เรื่อง คือ 1) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยวรยุทธ สถาปนศุภกุล และ 2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยวินิจ ฝาเจริญ และพระครูปลัดนิเวศ ชินวโร, พระครูสุตวรธรรมกิจ

บทความทางวิชาการ จำนวน 3 บทความ คือ 1) การแสดงออกทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ของพลเมืองยุคใหม่ โดยอำนาจ อาจหาญ 2) การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย : แนวคิดหลักการและรูปแบบการส่งเสริม โดยโชคนรินทร์ บัวบาน

และ จรินทร์ หนักแน่น และ 3) ศีลธรรม ที่เริ่มหายไปจากความเป็นพลเมืองของไทย โดยสุทธินันท์ หล่อวิไลกุล

กองบรรณาธิการต้องขอขอบพระคุณเจ้าของบทความทุกท่านที่เชื่อมั่น และไว้วางใจให้วารสารสันติสุขปริทรรศน์ ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ผลงานของท่าน และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้กลั่นกรองและปรับปรุงบทความให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และนำไปสู่มุมมองที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติส่วนรวมต่อไป

(พระครูชลธารพิทักษ์)

บรรณาธิการ

ทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน
จึงไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	ข
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	ค
บทบรรณาธิการ	ค
บทความวิจัย	
ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ : วรยุทธ์ สถาปนศุภกุล	1
วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ : วินิจ ฝาเจริญ , พระครูปลัดนิเวศ ชินวโร, พระครูสุตวรธรรมกิจ	10
บทความวิชาการ	
การแสดงออกทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ของพลเมืองยุคใหม่ : อำนาจ อาจหาญ	23
การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย : แนวคิด หลักการและรูปแบบการส่งเสริม : โชคนรินทร์ บัวบาน, จรัณ หนักแน่น	33
ศีลธรรม ที่เริ่มหายไปจากความเป็นพลเมืองของไทย : สุทธินันท์ หล่อวิไลกุล	45

**ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย
อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่**
**People's satisfaction with the services of San Pu Loei Subdistrict
Municipality Doi Saket District Chiang Mai Province**

วรยุทธ์ สถาปนศุภกุล¹
Worayuth Sathapanasuphakul

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการบริการของเทศบาลตำบล การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ จำนวน 399 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

ประชาชนมีความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน สำหรับผลการทดสอบ สมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้และอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจของ ประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีเพศและสถานภาพสมรสต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริการของเทศบาลสันปูเลยไม่ แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ; การบริการ; เทศบาลตำบล

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the satisfaction of the people towards the services of San Pu Loei Subdistrict Municipality. Doi Saket

¹ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา; Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus
Corresponding Author, E-mail: worayuth118@hotmail.com

District Chiang Mai Province 2) Comparative study of people's satisfaction with services 3) Problems and recommendations on services of sub-district municipalities quantitative research The randomized population used in the research was 399 residents in the area. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance. The results showed that

People's satisfaction with the services of San Pu Loei Subdistrict Municipality Doi Saket District Chiang Mai Province Overall, it is at a high level in all aspects. For the hypothesis testing results, it was found that old people education level different income and occupation People's satisfaction with the services of San Pu Loei Subdistrict Municipality Doi Saket District Chiang Mai Province was different, but people of different sexes and marital status had no different satisfaction with the services of Sanpu Loei Municipality.

Keywords: satisfaction; service; sub-district municipality

บทนำ

เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปแล้วว่าการเมืองการปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นรากฐานที่สำคัญในการปกครองประเทศ โดยเฉพาะในด้านที่เป็นสถาบันที่ให้การศึกษอบรม กล่อมเกล้าทางการเมืองแก่ประชาชนให้รู้จักการปกครองตนเอง เป็นการสนองตอบความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นอย่างตรงตามความต้องการและมีประสิทธิภาพ เป็นการแบ่งเบาภาระอันหนักของรัฐบาลกลางโดยให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการปกครอง และจัดทำบริการสาธารณะสนองความต้องการของตนเอง (ประหยัด หงสทองคำ และพรศักดิ์ผองแพว, 2529)

ภารกิจและหน้าที่ในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวันของประชาชนในท้องถิ่น เทศบาลตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเขามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ พัฒนาท้องถิ่น บทบาทของประชาชนเริ่มเปลี่ยนแปลงให้มีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น โดยมีกฎหมายรองรับชัดเจน จึงจำเป็นต้องพัฒนาส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในการที่จะเป็นผู้เฝ้าคอยระวังติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ อีกทั้งสามารถใช้ วิจารณ์ญาณในการเลือกสรรบุคคลเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานของท้องถิ่น ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ

บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้วางรากฐานแนวทางธรรมาภิบาลเพื่อรองรับการปรับบทบาท การกิจและกลยุทธ์ในการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งสู่การดำเนินงานที่มีมาตรฐาน สามารถวัดผลงานที่ชัดเจน นำไปสู่การบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีส่วนสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551)

เทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มุ่งเน้นการบริการในด้านสาธารณสุข ปลอดภัยด้านความสะอาดและด้านการศึกษา เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจแต่การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ประสบปัญหาในเรื่องของงบประมาณ จึงทำให้บริการในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสันปูเลย แต่ทั้งนี้ผู้บริหารและพนักงานของเทศบาลก็ร่วมกันดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการบริการ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในมากที่สุด ทั้งนี้ การให้บริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐจะต้องคำนึงถึงการบริการให้เป็นที่พึงพอใจแก่สมาชิกในสังคม โดยให้บริการที่เท่าเทียมในเวลาที่เหมาะสม และปรับปรุงให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงอีกทั้งต้องให้บริการโดยมีความรับผิดชอบตอประชาชน ซึ่งเป็นคานิยมพื้นฐานของงานราชการ ต้องสามารถให้บริการที่ตอบสนองต่อมติมหาชน มีความยืดหยุ่นการที่จะชี้วัด ว่าการบริการสาธารณะของหน่วยงานบรรลุเป้าหมายหรือไม่นั้น ก็โดยการวัดความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการเพื่อตอบคำถามว่าหน่วยงานบริการมีความสามารถในการสนองต่อความต้องการของประชาชนได้เพียงใด ผลของความพึงพอใจก็เพื่อนำมาปรับปรุงระบบการให้บริการประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีสะดวกรวดเร็วโปร่งใส และมีคุณภาพ (ปรัชญา เวสารัชช, 2526)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้คือ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่เข้ารับบริการจากเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่พฤษภาคม-กันยายน 2561

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนผู้เข้ารับบริการจากเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ในการสำรวจข้อมูล โดยใช้สูตร W.G.Cochran (1953) ในการกำหนดขนาดตัวอย่าง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนผู้มาใช้บริการที่แน่นอนที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น คือ ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานในเทศบาลตำบลสันปูเลย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรับแบบสอบถามที่สมบูรณ์และครบถ้วนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) และสถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการวิจัย ดังนี้

จากการศึกษา พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการ บริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย ด้านต่าง ๆ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยคือด้านการศึกษา ด้านสาธารณูปโภคและด้านความ สะอาด ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวแสดงถึงความประสบผลสำเร็จในด้านการบริการของเทศบาล ตำบลสันปูเลย อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ตามตัวแปรอิสระ ปรากฏว่าประชาชนที่มีเพศและสถานภาพ สมรสต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน สำหรับประชาชนที่มีอายุรายได้ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการทดสอบ	ระดับนัยสำคัญของ F	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		เป็นไปตาม สมมติฐาน	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
1. เพศ	.385		✓
2. อายุ	.000*	✓	
3. รายได้	.003*	✓	
4. ระดับการศึกษา	.000*	✓	
5. สถานภาพสมรส	.062*		✓
6. อาชีพ	.004*	✓	

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลยในด้านต่างๆ และมีประเด็นที่คนพบ อันจะเป็นข้อมูลให้เทศบาลตำบลสันปูเลยนำไปวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของเทศบาล ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของศิริชัย อัมพวา (2542) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลธนู อำเภอดุสิต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ สอดคล้องกับการศึกษาของสุวนิช ศิลอ่อน (2538) ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของสำนักงานเทศบาลเมืองนครนายก พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของเทศบาลเมืองนครนายกอยู่ในระดับค่อนข้างมากและ สอดคล้องกับการศึกษาของปราณี อินทวงศ์ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้มีการสรุปความพึงพอใจ เป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าสาเหตุที่เทศบาลมีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีจำนวนเพียงพอสำหรับผู้มารับบริการ มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ป้ายประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างเพียงพอ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้คำแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานแก่ท่านเป็นอย่างดี

1.2 ด้านความน่าเชื่อถือในการบริการอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าสาเหตุที่มีการจัดเตรียมเอกสารและแบบพิมพ์ต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ไม่เกิดปัญหาในด้านการปฏิบัติ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายทำให้การบริการเป็นไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง สม่าเสมอ

1.3 ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการอยู่ในระดับมากความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าสาเหตุที่ผู้รับบริการมาติดต่องานที่เทศบาลนี้แล้วได้รับความสำเร็จตรงกับความต้องการในเรื่องที่มา

ติดต่อเจ้าหน้าที่ทำงานได้ถูกต้องเรียบร้อยและมีการให้บริการที่รวดเร็ว นับว่ามีความกระตือรือร้น พร้อมให้บริการเสมอ

1.4 ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้มารับบริการอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าสาเหตุที่ที่มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่จะเป็นให้ท่านทราบอย่างทั่วถึง เช่น กิจกรรมที่ต้องเสียภาษีระยะเวลาในการเสียภาษีมีการแจ้งเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ตลอดเวลา เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดข้อสงสัยได้ติดต่อสอบถาม และมีการแจ้งสถานที่และบุคคลที่สามารถร้องทุกข์ได้โดยมีหน่วยงานที่รับเรื่องร้องทุกข์ที่ชัดเจน

1.5 ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าสาเหตุที่พนักงานเทศบาลเอาใจใส่ เอื้อเฟื้อ ยิ้มแย้ม แจ่มใส ช่วยเหลือให้ความสะดวกอย่างเต็มความสามารถและเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลท่าหลวงยอมรับคำตำหนิ ดิชม พร้อมรับไปปรับปรุง แก้ไขด้วยความเต็มใจ

และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิจิตร วิชัยสารและคณะ (2557) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอดุสิตบุรี จังหวัดปทุมธานี (ประจำปีงบประมาณ 2559) ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่องานบริการที่เป็นภารกิจหลักของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอดุสิตบุรี จังหวัดปทุมธานีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของจารุวรรณ ละอองเอกและ สุวัฒน์จิตตจันทร์ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้จากการวิจัย

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเห็นได้ว่า ระดับความความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจว่าบริการดี ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีความพึงพอใจ แต่ถ้าพิจารณาข้อคิดเห็น คำเสนอแนะของประเทศแล้ว ยังมีหลายประเด็นที่ยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สนองต่อความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด และควรนำการบริการของเอกชนมาเป็นแบบอย่างและปรับใช้ในหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่ และควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของบริการให้ทันต่อเหตุการณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลงานวิจัยพบว่า การให้บริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย ด้านความน่าเชื่อถือในการบริการ ควรมีนโยบาย การการจัดเตรียมเอกสาร และแบบพิมพ์ต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ ไม่เกิดปัญหาในด้านการปฏิบัติ

1.2 จากผลงานวิจัยพบว่า การให้บริการของเทศบาลตำบลสันปูเลย ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ควรมีนโยบายการให้บริการที่รวดเร็ว ฉับไว มีความกระตือรือร้นพร้อมให้บริการเสมอ

2. ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ

2.1 ประชาชนได้รับการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลยที่ได้จัดเตรียมเอกสารและแบบพิมพ์ต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ สะดวกในด้านการปฏิบัติที่ไปใช้บริการ

2.2 ประชาชนได้รับการบริการของเทศบาลตำบลสันปูเลยที่รวดเร็ว ฉับไว มีความกระตือรือร้นพร้อมให้บริการเสมอ

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

3.1 ควรศึกษาความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ โดยจัดทำงบประมาณเพื่อแก้ปัญหาของวัสดุ อุปกรณ์ที่ยังไม่มีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเตรียมเอกสาร และแบบพิมพ์ต่าง ๆ

3.2 ควรศึกษาการตอบสนองต่อผู้รับบริการโดยการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ ให้มีการให้บริการที่รวดเร็ว ฉับไว มีความกระตือรือร้นพร้อมให้บริการเสมอเพื่อรับใช้ประชาชน

เอกสารอ้างอิง

จารุวรรณ ละอองเอก และสุวัฒน์ จิตต์จันทร์. (2561). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการ

ให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัด

ร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 7(1).

.ปราณี อินทวงศ์. (2550). ประสิทธิภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

วิจิตร วิชัยสาร, พรภัทร หวังดี, อรทิณี ทวยนาค และชนพล สราญจิตร. (2557). การสำรวจความ

พึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัด

ปทุมธานี (ประจำปีงบประมาณ 2559). วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 7(2).

ศิริชัย อัมพวา. (2542). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหาร ส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลธนู อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม), คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุนิข ศีลาอ่อน. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการการให้บริการของสำนักงานเทศบาลเมืองนครนายก. (ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม), คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

The democratic political culture of the people in Choeng Doi Subdistrict Municipality Doi Saket District Chiang Mai Province

วินิจ ผาเจริญ¹, พระครูปลัดนิเวช ชินวโร, พระครูสุตวรธรรมกิจ²

Winit Pharcharuen, Phrakhrupalad Niwet Chinavaro. Phrakhrusutaworathannakit,

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเชิงดอยเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 399 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าอัตราร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเอง 2) ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล 3) ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย 4) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง 5) ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ 6) ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย พบว่าในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่สำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชน ทุกคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้ระลึกอยู่เสมอว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญและมีการเสริมสร้างประชาธิปไตยในเชิงเนื้อหาที่เป็น

¹ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; School of Administrative Studies, Maejo University, Thailand

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author, E-mail: winit.phacharuen@gmail.com

หลักการของระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยไม่ได้อยู่ที่รูปแบบหรือโครงสร้าง แต่เป็นการปลูกฝังให้ประชาชนมีวิถีคิดและมีการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย

คำสำคัญ: วัฒนธรรมทางการเมือง; ประชาธิปไตย; การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the democratic political culture level of people in Choeng Doi Subdistrict Municipality. Doi Saket District Chiang Mai Province 2) Study the problems and suggestions of the people's democratic political culture This research is an exploratory research. The sampling population used in this research was 399 people living in the Choeng Doi municipality area who were eligible to vote. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation. The results showed that;

The level of democratic political culture of people in Choeng Doi Subdistrict Municipality Doi Saket District Chiang Mai Province in the picture, including 6 aspects: 1) having a sense of civic duty and self-confidence 2) The importance of dignity and equality of individuals 3) respecting the rules of democracy 4) involvement in political and administrative activities 5) optimism have trust in human beings 6) Confidence in the principles of democracy It was found that the overall level of political culture was at a high level ($\bar{x} = 3.98$). Everyone in the community took part in the activities that were held in the local government. so that the people will always remember that They are part of a society that is important and democratic is being promoted in terms of content that is a true democratic principle. not in form or structure but instilling in people a way of thinking and having a democratic life

Keywords: political culture; democracy; local government

บทนำ

นักวิชาการกล่าวว่า “คน” และ “วัฒนธรรม” นั้นมีอาจแยกออกจากกันวัฒนธรรมช่วยเหลือหลอมอุปนิสัย มารยาท ความคิด ค่านิยม บรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติของคน ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเสมือนเป็นแนวพฤติกรรมในการเสริมสร้างพลังประชาชนให้ยึดถือปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา พัฒนาความเจริญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2551 อ้างถึงในวิศรุตฯ ทองแกมแก้ว, 2557) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้างประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตยจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการแบบประชาธิปไตยนั้น เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการอบรม ปลุกฝัง หล่อหลอม กล่อมเกลี้ยงทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสังคมอย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง จึงได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชนชั้นกลางทั่วประเทศ ทั้งการเรียกร้องให้เกิดการยอมรับเห็นพ้องต้องกัน เพื่อความสำเร็จของเจตนารมณ์ในจุดมุ่งหมายร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดเริ่มต้นของการเมืองภาคพลเมือง อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมาได้มีบทเรียนที่สะท้อนให้เห็นถึงอุปสรรคการเติบโตของวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนเรื่อยมา ทั้งความพยายามของกลุ่มชนชั้นนำที่จะฟื้นฟูสถานะเดิมของตน และใช้ความรุนแรงทำลายพลังที่คุกคามความมั่นคงของตน ดังเช่นในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งส่งผลให้การเติบโตของวัฒนธรรมทางการเมืองตามแนวทางประชาธิปไตยจึงยังมิได้บรรลุผลอย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาจึงได้มีกระบวนการสร้างและจรรโลงประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การสถาปนาประชาธิปไตยให้มีเสถียรภาพเรื่อยมา ทั้งประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่เปิดพื้นที่ให้ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน เข้ามามีอำนาจทางการเมืองผ่านกระบวนการเลือกตั้งและการจัดตั้งพรรคการเมือง ด้วยการมุ่งหวังให้มาตยาธิปไตยหรือระบบราชการเริ่มถอยห่างออกไปจากอำนาจทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนใช้อำนาจประชาธิปไตยโดยผ่านการเลือกตั้งและได้ฝ่ายบริหารที่ได้เสียงข้างมาก วัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นมีลักษณะที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง ทั้งนี้การเข้ามามีส่วนร่วมอาจอยู่ในรูปของอารมณ์โดยปราศจากเหตุผล หรือเพื่อประโยชน์ของกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งถือเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมผสานที่เรียกได้ว่า วัฒนธรรมพลเรือน (civic culture) โดยเน้นพฤติกรรมของประชาชนในระบอบของการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยที่เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยโดยผู้ที่มีความสนใจทางการเมือง (เอกวิทย์ มณีธร, 2552) จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองมี ความหลากหลายขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์ และระบอบการปกครองของ สังคมนั้น ๆ นำไปสู่วัฒนธรรมที่ถูกต้องและเป็นธรรม โดยที่คนส่วนใหญ่จะยอมรับ วัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมใน

การปกครอง อันเป็นที่มาของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีลักษณะสำคัญ คือ มีความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย เศรษฐกิจดีศรีของความเป็นมนุษย์ เศรษฐกิจในกติกา การมีส่วนร่วม มีความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์รู้จัก การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และไม่มีจิตใจที่เป็นเผด็จการ

ส่วนวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย เป็นสิ่งที่สืบทอดเป็นวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีต โดยทั่วไปมีลักษณะยึดมั่นในอำนาจนิยม อ่อนน้อมต่อผู้มีอำนาจความรับผิดชอบ ทุกอย่างอยู่ที่ผู้นำ นิยมระบบเจ้านายกับลูกน้องหรือระบบอุปถัมภ์ รักความเป็นอิสระ ไม่ชอบถูกบังคับ มีความเชื่อและค่านิยมดั้งเดิม ซึ่งยังมีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่มีความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติแบบเก่า ๆ อยู่ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง บางครั้งอาจถูกเอาเปรียบจากผู้ที่มีอิทธิพล ไม่นิยมความรุนแรง การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่ทางการเมืองจึงเป็นไปอย่างสงบ ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจึงควรเริ่มจากการพัฒนาประชาชนให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตย ซึ่งผู้มีอำนาจต่าง ๆ รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ ปกป้องหาหรือร่วมกันกับประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของและห่วงแหนคุณค่าของชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานสำหรับการพัฒนาประชาธิปไตย (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2557) เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นจะฝึกฝนให้ประชาชนมีความรู้ และเข้าใจในกิจกรรมของบ้านเมืองได้ดี เป็นการปกครองที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่และผลประโยชน์ของประชาชนโดยตรงถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย และเป็นหน่วยงานที่มีขนาดเล็กที่มีความใกล้ชิดกับ ประชาชนมากที่สุด รวมไปถึงเป็นสถาบันที่สอนความเป็นประชาธิปไตยให้กับประชาชนได้เป็นอย่างดี เพราะกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น มีทั้งการเลือกตั้งการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาในชุมชน เท่ากับเป็นการสอนบทเรียนให้กับประชาชนโดยตรง ที่ผ่านประสบการณ์ของประชาชนเอง ทำให้ประชาชนได้เข้าใจ ได้เรียนรู้ในเรื่องของสิทธิหน้าที่ ความเสมอภาค รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เกิดเสถียรภาพในท้องถิ่น ถือว่าเป็นการพัฒนาไปที่ระดับ ส่งผลทำให้ประเทศเกิดการพัฒนาได้

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญที่ขาดไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเองรวมไปถึงกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชน โดยประชาชนเอง ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีความจำเป็น ดังเห็นได้จากการกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นที่เป็นตัวแทนของประชาชนจะต้องมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผ่านกระบวนการการเลือกตั้ง นอกจากนั้นยังกำหนดให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

กระบวนการ บริหารงาน ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมไปถึงการเสริมสร้างประชาธิปไตยในชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานการพัฒนาประชาธิปไตย ซึ่งเทศบาลเป็นองค์กรทางการเมืองแรกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองได้อย่างเต็มที่ตามหลักการกระจายอำนาจ เปรียบเสมือนเป็นการจำลองโครงสร้างของการเมืองระดับชาติมาไว้ที่เทศบาล คือ มีการแบ่งแยกฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาที่ทำหน้าที่ในการออกเทศบัญญัติออกจากกัน โดยได้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน (มรุตวันทนาการและตรุณิหมัน สมักร, 2551) ซึ่งการพัฒนาต่าง ๆ จะต้องเริ่มที่จุดเล็กก่อน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเริ่มต้นที่ดีนั่นก็คือ เทศบาลตำบล

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพราะว่าผู้วิจัยได้ประจักษ์ต่อสายตาตนเองว่า ประชาชนในพื้นที่นี้เวลาที่มีกิจกรรมที่ทางเทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น ประชาชนนั้นให้ความสนใจและตื่นตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเป็นอย่างไร มีอะไรบ้างที่เป็นปัญหาและอุปสรรคของวัฒนธรรมทางการเมือง รวมไปถึงมีแนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างไร ดังนั้น วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการวิจัยเพื่อสร้างสังคมแบบประชาธิปไตยให้ยังคงอยู่ จึงได้ทำการวิจัยเพื่อนำมาเป็นต้นแบบ และนำแนวทางในการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพ ในการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสร้างความรู้สึกรักในการเป็นเจ้าของชุมชน มีความตื่นตัวต่อกิจกรรมสาธารณะที่ส่งผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ขอบเขตประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Darly W. Morgan อ้างใน พรวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) จำนวน 398 คน

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามสำรวจวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ประกอบด้วยความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การเคารพในกติกามีส่วนร่วม สำนึกในหน้าที่พลเมือง ไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและไม่มีจิตใจที่เป็นเผด็จการ

1.2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) โดยใช้มาตราวัด 5 ระดับ ผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ระดับมาก 3 หมายถึง ระดับปานกลาง 2 หมายถึง ระดับน้อย 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาข้อเสนอแนะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการดังนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามให้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล และนำไปวิเคราะห์ประเมินผลในขั้นตอนต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนน จากนั้นนำไปประมวลผลและ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามความเหมาะสม โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ประเมินความพึงพอใจแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ 2. ข้อมูลวัฒนธรรมทางการเมือง 6 ด้าน คือ 1. ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง 3. ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมือง และเชื่อมั่นในตัวเอง 4. ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ 5. ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย 6. ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล นำมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยทำเป็นรายข้อเฉพาะ ด้านและภาพรวมทุกด้านโดยใช้เกณฑ์ของ John W Best (1970) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อหาข้อสรุปทางวิชาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ซึ่งสามารถนำเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 193 คน และ เพศหญิงจำนวน 107 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 40-60 ปี จำนวน 235 คน รองลงมาช่วงอายุ 18-35 ปี จำนวน 65 คน

2. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเอง ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคลด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านการมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย

3. จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่สำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชน ทุกคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้ระลึกอยู่เสมอว่า ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญและมีการเสริมสร้างประชาธิปไตยในเชิงเนื้อหาที่เป็นหลักการของระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยไม่ได้อยู่ที่รูปแบบหรือโครงสร้าง แต่เป็นการปลูกฝังให้ประชาชนมีวิถีคิดและมีการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก และโน้มเอียงไปทางระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมเพราะประชาชนมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาวตรี ก้อนอาทร (2551) ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโน้มเอียงไปในทางที่สูงขึ้น ถือเป็นพื้นฐาน ที่สำคัญต่อการพัฒนาทางการเมืองไทยในอนาคต ซึ่งคาดหวังได้ว่าแนวโน้มของการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยจะเป็นไปในทิศทางที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

1. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การแก้ไข ปัญหาการละเมิดกฏกติกา จำเป็นต้องเริ่มที่ตัวนักศึกษาก่อน รองลงมาคือกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายจะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคมได้ และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข คน จำเป็นต้องยอมรับผลของการละเมิดกติกา สอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา ไข่เอื้อง (2538) การศึกษาวิจัยครั้งมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของข้าราชการ รัฐสภา และศึกษาเปรียบเทียบ คุณสมบัติทางสังคมของข้าราชการรัฐสภากับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยศึกษาจากวัฒนธรรมทางการเมือง 8 ด้าน คือ การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อ

หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย การยึดมั่นและเชื่อถือในความสำคัญ และศักดิ์ศรีของบุคคล การเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง และการปกครอง การเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง การมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์ การไม่มี จิตใจ เป็นเผด็จการ

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่น ในตัวเองในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กตัญญูต่อ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ รองลงมาคือ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม และคือกล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าคิด กล้าที่จะลงมือทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงกต พิลาชัย (2552) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ ข้าราชการ เรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม คือการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน การรักษา กฎระเบียบวินัย อย่างเคร่งครัดในเรือนจำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการรักษาความสงบเรียบร้อย จะไม่ใช้สิทธิเลือกตั้งทุก ครั้งแม้ว่าจะคะแนนเสียงจะไม่สามารถที่จะทำให้บ้านเมืองเปลี่ยนแปลง

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อน มนุษย์ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ใน ระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ รักษาคำพูด รักษาสัญญา ให้เกียรติผู้อื่น รองลงมาคือ ความเข้าใจบุคคลอื่น รับรู้ความรู้สึกของ ผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีมุมมองเชิงบวก และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ (ชัย อนันต์ สมุทวณิช อ้างอิงในพงษ์ศักดิ์ ทักษิณสุข 2551) อุดมการณ์ประชาธิปไตย 1) การมีความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ มีศรัทธาในสติปัญญาในการทำงานร่วมกันของ มนุษย์บนความมีเหตุมีผลของมนุษย์ 2) เชื่อในสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็น การพูด การพิมพ์ เผยแพร่การประชุมการรวมกลุ่ม การจัดตั้งสมาคม การจัดส่งพรรคการเมือง เป็นต้น 3) เชื่อว่ามนุษย์ มีความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย และการเมืองทุกคนจะได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และกฎหมายเท่าเทียมกัน คนมีสิทธิเสรีภาพทางการเมืองและการดำเนินชีวิตเท่าเทียมกันโดยไม่แยกเพศ ชชาติกำเนิด และฐานะทางเศรษฐกิจสังคมว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งการได้รับโอกาสในการแสวงหาการศึกษา การทำงานที่เท่าเทียมกันอีกด้วย 4) เชื่อว่าอำนาจทางการเมืองของรัฐบาล เกิดขึ้นจากการยินยอมของประชาชน 5) เชื่อว่าสถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมเป็นกลไกของรัฐที่

มีอยู่ เพื่อรับใช้บุคคลในสังคม รัฐต้องเข้าไปแทรกแซงในกิจกรรมของเอกชนน้อยที่สุด 6) เชื่อว่าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพที่จะทำการต่อต้านรัฐบาลที่ไม่ปฏิบัติการเพื่อช่วยคนในสังคม

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ใน ระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือมีจิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย รองลงมาคือ ยอมรับเสียส่วนมากและเคารพรับฟังเสียงส่วนน้อย และความอดทน อดกลั้น ต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยสำราญ ทองสิงห์คลี (2556) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบล อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นของประชาชน และเพื่อประชาชน ผลการวิจัยพบว่าพนักงาน ส่วนตำบลส่วนใหญ่แล้วคิดว่าเป็นการปกครองของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจและมีส่วนร่วมในการปกครอง นโยบายการดำเนินงานของรัฐบาลมุ่งประโยชน์แก่คนส่วนมาก ในขณะเดียวกันก็เคารพในเสียงของคนส่วนน้อย ทั้งนี้จึงสรุปได้ว่าพนักงานส่วนตำบลมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ประชาธิปไตยคือการ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และสามารถควบคุมการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปในทิศทางที่ประชาชนต้องการ

ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล ในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือความมีคุณค่าในตัวตน รองลงมาคือ ความเสมอภาคกันทางกฎหมาย ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในกฎหมายและการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติจากเหตุแห่งความแตกต่าง และการยอมรับของบุคคลในสังคมในการอยู่ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัย สำราญ ทองสิงห์คลี (2556) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบล อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานีไม่ว่าหญิงหรือชายควรมีสิทธิในทางการเมืองเท่ากัน พนักงานส่วน ตำบลจะเชื่อถือในความสำคัญและศักดิ์ศรีของตนเองและศักดิ์ศรีก็ย่อมถูกคุ้มครองโดยกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดสาระ แห่งสิทธิและเสรีภาพของชาวไทยทุกคนเพื่อให้ทุก คนได้อยู่อย่างมีความสุข มีความเท่าเทียมกันและส่งเสริมให้ทุกคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามหน้าที่ ประชาชนทุกคนในสังคมย่อมมีสิทธิและความเป็นคนที่เท่าเทียมกันไม่ว่ารวยหรือจน ผู้หญิงหรือผู้ชาย ปัจจุบันนี้ผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองมากสังเกตได้ว่าประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรีปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ที่เป็นหญิงหรือนายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้หญิงคนแรก เพราะปัจจุบันนี้ผู้หญิงได้รับโอกาสในการศึกษาและสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชาย

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลางและโน้มเอียงไปทางระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมเพราะประชาชนมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ความสำเร็จในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจและการตระหนักถึงคุณค่าของประชาธิปไตย ที่ได้มีการถ่ายทอดและปลูกฝังความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนสร้างโอกาสของความสำเร็จในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้ปรากฏเป็นจริงในสังคม จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเชิงดอย ทั้งเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ รวมไปถึงผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง หรือกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนให้มากขึ้นและเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจปัญหาเสนอความเห็นเพิ่มมากขึ้นในเรื่องที่เป็นของส่วนรวมปรึกษาหารือกันเพื่อให้ประชาชนได้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญจนเกิดเป็นความเคยชินในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน

1.2 ควรส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้กับประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเชิง ในเชิงเนื้อหาที่เป็นหลักการของระบอบประชาธิปไตยในระบบการศึกษาที่มีความเหมาะสม กับช่วงวัยโดยเฉพาะประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ควรได้รับความสนใจจากผู้ก่อการบ่ม สั่งสอน รวมไปถึงในการทำกิจกรรมด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นมีความสำคัญอย่างไรและส่งผลอย่างไรต่อประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม เพราะการพัฒนาประชาธิปไตยที่แท้จริงอยู่การปลูกฝังให้ประชาชนมีการดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกที่เป็นประชาธิปไตย

1.3 ควรมีการปลูกฝังค่านิยมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเชิงดอย ให้มีความถูกต้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยเพราะจากการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาชนที่เป็นอยู่มีลักษณะไม่สอดคล้องคล้อยกับค่านิยมของ

สังคมไทย มีจารีตประเพณี ความเชื่อในเรื่องของระบบอุปถัมภ์ที่อยู่ภายใต้การมีผู้มีอำนาจจนกลายเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตย

1.4 ควรมีการส่งเสริมอาชีพในชุมชนเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเชิงได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพื่อจะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอาจส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นตามไปด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มประชากรอื่นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น เพื่อศึกษาว่าแต่ละพื้นที่ที่ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือไม่อย่างไร

2.2 ควรมีการศึกษาการเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่มีวัฒนธรรมทางการเมืองไปในทิศทางใด

เอกสารอ้างอิง

- ทรงกต พิลาชัย. (2552). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของข้าราชการเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ปัญญา ไข่เอื้อง, (2538). วัฒนธรรมการเมืองของข้าราชการรัฐสภา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พงษ์ศักดิ์ ทักสินสุข. (2551). วิถีความเป็นประชาธิปไตยของประชาชนตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มรุต วันทนากรและดร.ณัฏฐ์ หนึ่งสมักร. (ม.ป.ป.). ประวัติและการพัฒนาการของเทศบาล. ค้นเมื่อ 17 มกราคม 2562, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=เทศบาล>
- วิรุตา ทองแก้วแก้ว. (2557). พัฒนาการวัฒนธรรมทางการเมืองไทย : จาก “ประชาธิปไตยเบ่งบาน” สู่ “การปฏิรูปประเทศ”. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

สาวิตรี ก้อนอาทร. (2551). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

สำราญ ทองสิงคลี. (2556). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพนักงานส่วนตำบล อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

เอกวิทย์ มณีธร. (2552). ระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนของไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอ็ม.ที.เพรส

การแสดงออกทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ของพลเมืองยุคใหม่ The creatively political expression of new generation.

อำนาจ อางหาญ¹
Aumnart Art-harn

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมือง ของพลเมืองยุคใหม่ที่มีการชุมนุมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์โดยศึกษาจากการชุมนุมประท้วงรัฐบาลปีพุทธศักราช 2563 ที่มีการชุมนุมซึ่งใช้กลยุทธ์แบบใหม่ที่ไม่ค่อยเกิดขึ้นในสังคมการเมืองของไทย คือการชุมนุมแบบรวดเร็ว จบเร็ว ไม่ยืดเยื้อ มีการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ อาทิ เยาวชนปลดแอก คณะราษฎร 2563 กลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม ที่ตั้งขึ้นโดย นักเรียน นิสิตนักศึกษา โดยเรียกในบทความว่าคนรุ่นใหม่ และ การใช้สัญลักษณ์ทางการเมือง ตามภาพยนตร์ การใช้เพลงจากการ์ตูนมาดัดแปลง เพื่อสร้างบรรยากาศการชุมนุมและเสียตีสี่รัฐบาลการประดิษฐ์คำศัพท์ใหม่เพื่อใช้เรียกในกลุ่มคนรุ่นใหม่เพื่อใช้ในการเข้าร่วมชุมนุม

คำสำคัญ : การแสดงออกทางการเมือง, สัญลักษณ์ทางการเมือง, รัฐบาล, การเมืองสร้างสรรค์

Abstract

This article has an objective To focus on studying political expression Of the citizens of the era of having a constructive political assembly by studying from the 2020 government protests, There are rallies that use new strategies that rarely occur in Thai political society. Is a quick assembly that ends quickly, not prolonged And there are various groups of political groups such as Free YOUTH, United Front of Thammasat an Demonstration, People's Party 2020, Movie-based political

¹ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; School of Administrative Studies - Maejo University
aumnart.2544@gmail.com

symbols, The use of music from the cartoon was adapted, To create an atmosphere of assembly and to taunt the government, inventing new words for the new generation to use in the assembly.

Keywords: Political expression, Political symbol, Government, Creative politics

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่นั้นเป็นการปกครองโดยประชาชนประชาชนอาจแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการใช้สิทธิเลือกตั้งการประท้วงหรือการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองต่าง ๆ เป็นต้น (นรนิติ เศรษฐบุตรและคณะ, 2541 :3) โดยปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการแสดงออกทางการเมืองกระทำได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมของนิสิต นักศึกษา นักเรียน และประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย เพราะเป็นวัยที่กำลังเข้าสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองและกำลังเข้าไปสู่วัยผู้ใหญ่ที่อาจก้าวเข้าไปสู่การมีบทบาทหน้าที่ทางการเมืองหรือการแสดงออกทั้งทางตรงและทางอ้อมในอนาคต

การชุมนุมสาธารณะนั้น ถือเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของ บุคคล ที่มีอุดมการณ์หรือผลประโยชน์เป็นเป้าหมายร่วมกันและต้องการให้เป้าหมายนั้นบรรลุผลด้วยการเรียกร้อง ต่อรองหรือกดดัน ต่อการกำหนดนโยบาย หรือ การบริหารงานตามนโยบายของรัฐ ในทางวิชาการ รัฐศาสตร์ เรียกการรวมกลุ่มบุคคลเช่นนี้ว่ากลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) หรือกลุ่มกดดัน (Pressure Group) ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของผู้คนที่มีความเป้าหมายเชิงผลประโยชน์หรือเชิงค่านิยม เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นจากความสมัครใจรวมตัวกันของปัจเจกบุคคลแสดงออกซึ่งเจตจำนงให้ผู้กำหนดนโยบายแห่งรัฐได้รับรู้วัตถุประสงค์ของกลุ่ม และพยายามผลักดันให้วัตถุประสงค์นั้นเกิดเป็นนโยบาย หรือนำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ ด้วยการกดดันทั้งทางตรงและทางอ้อมดังเช่นการจัดการชุมนุมสาธารณะ เป็นต้น ดังที่ได้กล่าวแล้ว กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) หรือกลุ่มกดดัน (Pressure Group) จึงเป็นสถาบันการเมืองที่มีบทบาทในการประสาน ความต้องการของมวลชนผู้เป็นสมาชิกของกลุ่มกับฝ่ายบริหารซึ่งมีหน้าที่ กำหนดนโยบายแห่งรัฐและกำกับกับการปฏิบัติตามนโยบายตามที่กำหนดไว้ตลอดจนประสานกับฝ่ายนิติบัญญัติในการตรากฎหมายอย่างเหมาะสมตามหลักนิติรัฐ จึงเห็นได้ว่า กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มกดดันนี้ ถือเป็นภาพสะท้อนของสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการแสดงออกซึ่งความต้องการของตน (Freedom of expression) ที่ควบคู่กันมา

กับสิทธิในการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่ม (Freedom of organization) ของตนเอง อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (อภิญา รัตนมณฑลมาศ.กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มกดดัน ; เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและ กระบวนการทางการเมืองไทย.หน้า 192-195 (2557))

พฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองนั้นประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นความรู้สึกของตนเอง มีสิทธิที่จะวิพากษ์วิจารณ์ได้แต่อย่างไรก็ตามทุกอย่างควรจะเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ไม่เกินขอบเขตและคำนึงถึงผลของการแสดงออกทางการเมืองนั้นว่าจะส่งผลกระทบต่อสังคมหรือไม่พฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมจึงเป็นการแสดงสิทธิของ บุคคลที่ถูกต้องในวิถีทางที่ไม่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นเป็นการแสดงความรู้สึกความคิดและความเชื่อของตนออกมาอย่างตรงไปตรงมาและจริงใจ (Jakubowski, 1973 : 28)

ในการชุมนุมทางการเมืองนั้น แต่ละกลุ่มผู้ชุมนุมต้องมีประเด็นหรือเงื่อนไขทางการเมืองก่อนเสมอ ดังนั้น องค์ประกอบแรก คือ เงื่อนไขและข้อเรียกร้องในการชุมนุม ต้องชัดเจนและต้องเป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้ชุมนุมนั้น ๆ ซึ่งเงื่อนไขก็อาจสามารถปรับเปลี่ยนหรือแก้ไข โดยแต่สถานการณ์ทางการเมือง ซึ่งแกนนำในการชุมนุมต้องมีประสบการณ์ ในการจัดการชุมนุม หรือถ้าไม่มีความรู้ความเข้าใจการเมือง เพราะแกนนำในการชุมนุมนั้นส่งผลอย่างมาก ในการประสบความสำเร็จในการปลุกระดม และ การชุมนุมด้วย แกนนำมีส่วนสำคัญในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ การเคลื่อนไหว การบริการจัดการตลอดทางชุมนุม สามารถสร้างความไว้วางใจกับผู้ชุมนุม

หากกล่าวถึงการชุมนุมทางการเมืองในรอบ 15 ปีของประเทศไทย ที่ผ่านมานั้นได้มีกลุ่มผู้ชุมนุมเกิดขึ้นหลายกลุ่ม ทั้ง “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” ที่ก่อตั้งเมื่อ ปี พุทธศักราช 2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขับไล่รัฐบาลของนายทักษิณ ชินวัตร ต่อมาก็มีกลุ่ม “แนวร่วมประชาชนต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ” ที่ก่อตั้งเมื่อปี พุทธศักราช 2550 มีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการรัฐประหารในปี พุทธศักราช 2549 เรื่อยมาจนถึงการชุมนุมต่อต้านรัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และกลุ่มต่อมาคือ “คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ที่มีวัตถุประสงค์ในการการขับไล่รัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

โดยในการชุมนุมในช่วงปี พ.ศ.2563 หรือในปัจจุบันการออกมาชุมนุมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ มีการใช้กลยุทธ์ในการจัดการชุมนุมที่สร้างสรรค์มากขึ้น โดยแตกต่างจากการชุมนุมในช่วงก่อน กล่าวคือ ได้มีการชุมนุมของกลุ่มต่าง ๆ ที่อยากเปลี่ยนแปลงประเทศไทยไปในทิศทางที่ดีขึ้น เช่น กลุ่มของ “นักเรียนเลว กลุ่มรักร่วมเพศ หรือ LGBTQ + กลุ่มเยาวชนปลดแอก กลุ่มธรรมศาสตร์

และการชุมนุม” ฯลฯ ที่ได้ออกแบบการชุมนุมแตกต่างกันออกไปอย่างสร้างสรรค์และปราศจากความรุนแรง

เนื้อหา

เสรีภาพในการชุมนุมเป็นหัวใจสำคัญ ของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการที่จะให้ประชาชนได้ออกมาแสดงความคิดเห็นทางการเมือง อีกทั้งเพื่อเปิดโอกาสให้มีการเรียกร้องความต้องการ บอกเล่าความทุกข์ร้อน อีกทั้งรัฐมีหน้าที่ในการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ในบางครั้งรัฐก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันทั่วถึง ทำให้ประชาชนออกมาเรียกร้องสิทธิ ในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการชุมนุมประท้วง การชุมนุมเป็นหลักสำคัญอย่างหนึ่งที่เสริมสร้างเสถียรภาพภาพของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเสรีภาพทางความคิดไม่ได้มีแค่การเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว แต่หากการชุมนุมประท้วงก็ถือว่าเป็น เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง ซึ่งแนวความคิดของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ

1. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง โดยประชาชนของรัฐทั้งหมดจะร่วมประชุมพิจารณาเรื่องต่าง ๆ หรือทำหน้าที่เป็นสภาเอง ตามทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ซึ่งรุสโซ (Rousseau) เป็นหนึ่งในผู้นำคนสำคัญในการเผยแพร่ความคิดนี้ โดยมีหลักการว่า ประชาชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ในสังคม กล่าวคือ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการบัญญัติกฎหมาย อันเป็นการเจตจำนงร่วมกัน ซึ่งเคยใช้ในบางแคว้นในสวิตเซอร์แลนด์ แต่เมื่อจำนวนประชาชนมากขึ้น การปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง จึงเป็นเรื่องที่ยากแก่ที่จะให้ประชาชนทุกคนใช้อำนาจอธิปไตยด้วยตนเอง

2. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนหรือประชาธิปไตยโดยอ้อม ตามทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ ประชาชนจะเลือกผู้แทนทำหน้าที่แทนตนในสภา โดยที่ประชาชนยังพอจะมีช่องทางในการควบคุมการเมืองการปกครองได้บ้างขอบเขตของการมีตัวแทนของปวงชนนั้นต้องเป็นไปอย่างกว้างขวางทั่วไป ประชาชนทั่วไปต้องมีสิทธิที่จะมีตัวแทน สิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะไม่เป็นของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือมีเงื่อนไขกีดกันประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และสิทธิพื้นฐาน ของประชาชนต้องได้รับการรับรอง เช่น สิทธิในการพูด การเขียน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การนับถือศาสนา และสิทธิที่เท่าเทียมกันในศาล เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบกึ่งโดยตรง เป็นการนำการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรงมาผสมผสานกับ

การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ซึ่งน่าจะใกล้เคียงกับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

4. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม หรือที่เรียกกันว่า “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” เป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองในระดับต่าง ๆ มากขึ้น โดยให้ประชาชนมีอำนาจในการควบคุมและตรวจสอบการทำงานของผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วย มิใช่เพียงมีอำนาจเพียงเป็นที่มาแห่งอำนาจปกครองหรือมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเท่านั้นซึ่งลักษณะหรือรูปแบบของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองนั้น อาจจะเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง อาทิเช่น การออกเสียงประชามติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง เป็นต้น ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมจึงน่าจะอยู่ตรงกลางระหว่างการมีส่วนร่วมในทางการเมืองแบบตัวแทนหรือประชาธิปไตยโดยอ้อมที่ประชาชนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่างเดียว กับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองตัวแทนซึ่งประชาชนได้มีส่วนร่วมในทางการเมือง ในรูปแบบของประชาธิปไตยโดยตรงควบคู่กันไปด้วย²

5. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองแบบพหุการเมือง เป็นการยอมรับหลักการการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม โดยการมีส่วนร่วมในทางการเมืองแบบผู้แทน เช่น การเลือกตั้ง เป็นต้น เพื่อให้ได้ผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตน และการมีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยตรง เช่น การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การออกเสียงประชามติ เป็นต้น ยังยอมรับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้มีสิทธิส่วนร่วมในทางการเมืองเท่าเทียมกัน และปฏิเสธการผูกขาดอำนาจทางการเมืองให้เป็นของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองแบบพหุการเมืองจึงต้องยอมรับภาวะความเป็นพหุสังคม อันเป็นการเคารพความแตกต่างและความหลากหลาย และระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล, การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับความเป็นประชาธิปไตยทางตรง, วารสารกฎหมายปกครอง (สิงหาคม 2541))

ทำไมจึงเกิดการชุมนุมประท้วงขึ้น อาจสรุปถึงสาเหตุของการชุมนุมประท้วงได้ ดังนี้

1. การขาดความศรัทธาต่อระบบการเมืองกล่าวคือถ้าเมื่อใดประชาชนขาดความศรัทธาต่อระบบการเมืองที่เป็นอยู่ เช่น ไม่พอใจผู้นำ ขาดความเชื่อถือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีความคิดว่าบุคคลเหล่านี้พยายามกอบโกยผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าจะดูแลผลประโยชน์ของประชาชน สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การขาดความไว้วางใจ ผลก็คือ ประชาชนจะไม่เรียกร้องภายในแบบ

แผนประชาธิปไตย แต่จะหันไปใช้วิธีการนอกแบบมากขึ้น ซึ่งได้แก่การประท้วงเพื่อให้รัฐบาลหรือผู้รับผิดชอบได้ตระหนัก

2. ความไม่พอใจในการบริหารงานของรัฐบาลหรือระบบราชการที่ล่าช้า (Political Dissatisfaction) ไม่ค่อยตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ได้เพิ่มพูนความไม่พอใจของประชาชนมากขึ้น

3. สมรรถนะทางการเมืองในการตอบสนองความต้องการของประชาชน การพัฒนาสถาบันการเมืองในระดับต่ำ สถาบันการเมืองไม่มีสมรรถนะที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ความรุนแรงของประชาชนจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น จนนำไปสู่การไร้เสถียรภาพทางการเมืองในที่สุด (ศิระชัย โชติรัตน์ สถานภาพและแนวโน้มการชุมนุมเรียกร้องของราษฎรและกลุ่มพลัง, 2540)

การที่จะทำให้เกิดความประสบผลสำเร็จ จำเป็นที่ต้องมีกลยุทธ์ที่ดีในการชุมนุมเคลื่อนไหว ทั้งนี้ตลอดการชุมนุมที่ผ่านมา สามารถสรุปรูปแบบและวิธีการได้ คือ การเคลื่อนมวลชนที่เป็นระบบ โดยเฉพาะการนำมวลชนเคลื่อนที่ไปยังจุดสำคัญต่าง ๆ ซึ่งในการจัดการชุมนุมครั้งแรก ๆ พบว่าจะมีการจัดการชุมนุมอยู่ใน/พื้นที่ตั้ง ซึ่งการชุมนุมลักษณะนี้ง่ายต่อการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัย และยังไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นในสังคม แต่การเคลื่อนมวลชนก็เป็นอีกกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มแรงกดดันต่อข้อเรียกร้องที่มีต่อฝ่ายผู้ถืออำนาจรัฐรวมถึงเพื่อปลุกเร้าผู้ชุมนุมให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอทั้งนี้ในการชุมนุมของแต่ละกลุ่มที่ผ่านมาใช้เวลาค่อนข้างนาน ทำให้ทั้งทรัพยากรคน ทรัพยากรอื่น ๆ ลดลงตามระยะเวลา จึงมีการใช้กลยุทธ์การสร้างวาทกรรมซึ่งส่งผลต่อจิตใจของผู้ร่วมชุมนุม และ อีกกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้ในระหว่างการชุมนุมเคลื่อนไหวคือการรวมตัวแสดงพลังซึ่งเป็นกลยุทธ์การแสดงให้เห็นถึงความต้องการโดยมีความผูกโยงความสำคัญในด้านจำนวนและความชอบธรรมในการชุมนุมการสร้างวาทกรรมก็เป็นอีกกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้ซึ่งง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้ชุมนุมและสังคมโดยทั่วไป รวมถึงการสื่อสารกับมวลชนที่สนับสนุน สังคมโดยทั่วไปโดยอาศัยช่องทางต่าง ๆ และการสร้างสถานการณ์เพื่อประโยชน์ต่อการชุมนุม (ยรรยง ผิวม่วง และ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ (2558)การจัดการชุมนุมทางการเมือง.วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

ลักษณะและวิธีการของเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบของประชาชน อาจแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การชุมนุมสาธารณะ (Assembly) คือการรวมกลุ่มรวมตัวกันของประชาชน เพื่อแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งหรือสนับสนุนต่อรัฐบาล หรือเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากรัฐ โดยการ

ชุมนุมจะต้องชุมนุมในที่สาธารณะกลางแจ้งอยู่กับที่ไม่มีการเคลื่อนย้ายไปมา และจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่สุจริตไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมืองไม่ขัดต่อหลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

2. การเดินขบวน (Demonstration) คือการชุมนุมสาธารณะที่มีการเดินขบวนไปตามท้องถนน และเคลื่อนย้ายการชุมนุมไปในสถานที่ต่าง ๆ โดยมีการถือป้ายเรียกร้อง ป้ายประท้วง ซึ่งการเดินขบวนจะต้องไม่ขัดต่อหลักความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ทางสาธารณะและต้องไม่ขัดต่อหลักความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง (pratheuagrattana, chalat. (2020). คานธีกับการชุมนุมประท้วงในสังคมไทย. King Prajadhipok's Institute Journal) หรืออาจใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่ทำให้การชุมนุมนั้นไม่เครียด และเสียดสีรัฐบาลได้แบบเจ็บแสบ

การชุมนุมประท้วงตั้งแต่ปี 2540 จนถึงปัจจุบัน เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ อาทิ โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนจากถ่านหิน (หินกรูด) ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2541 ชาวบ้านได้ชุมนุมคัดค้านโครงการฯ และได้ปิดถนนเพชรเกษมบริเวณสี่แยกบ่อนอก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทยมาเลเซีย เป็นโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่มีความต่อเนื่องมาตั้งแต่อดีต ผ่านรัฐบาลมาหลายสมัย จนกระทั่งเมื่อมีการประชุมคณะรัฐมนตรี ณ โรงแรมเจปียาใหญ่ ในวันที่ 20 ธันวาคม 2545 กลุ่มผู้คัดค้านโครงการได้เคลื่อนขบวนไปเพื่อขอยื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรี โดยมีการตกลงกันว่าห้ามผู้มาชุมนุมพกอาวุธและไม่ใช้ความรุนแรง ผู้ตีหม้อหรือของมีคมมาไม่ให้เข้าร่วมชุมนุม และผู้มาชุมนุมก็ได้เคลื่อนขบวนชุมนุมเพื่อมุ่งหน้าไปยื่นหนังสือ จนกระทั่งตำรวจเข้าสลายการชุมนุมจนเกิดการปะทะกัน (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อส่งก๊าซ ไทย-มาเลเซีย ,2547.)

โดยการชุมนุมในปี พ.ศ.2563 ที่มีการชุมนุมประท้วงรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งถือว่าการชุมนุมของคนรุ่นใหม่เพราะผู้ที่เข้าร่วมชุมนุมส่วนใหญ่ เป็นนิสิต นักศึกษา หรือมีแม้กระทั่งเด็กนักเรียนมัธยมเข้าร่วมชุมนุมด้วย ถึงแม้จะมีประชาชนวัยอื่น ๆ เข้าร่วมด้วย แต่แกนนำก็ยังเป็นนักศึกษา โดยการชุมนุมในครั้งนี้ เป็นการชุมนุมที่แตกต่างจากการชุมนุม ที่เคยมีในประวัติศาสตร์ไทยเพราะว่าได้มีการนำสัญลักษณ์จากภาพยนตร์ การแต่งเพลงล้อเลียน การใช้แอปพลิเคชัน การนัดหมายการชุมนุมอย่างรวดเร็ว การใช้คำศัพท์ที่แปลกใหม่ที่รู้จักในกลุ่มผู้ชุมนุม มาใช้ในการชุมนุม ดังนี้

1. สัญลักษณ์ 3 นิ้ว การชู 3 นิ้ว (นิ้วชี้, นิ้วกลาง, นิ้วนาง) โดยมีการกล่าวว่าสัญลักษณ์นี้มาจากภาพยนตร์ที่ชื่อว่า “The hunger games” ที่มีตัวละครเอกของเรื่องได้มีการชู 3

นี้ว เพื่อให้ความหมายให้ความหมายว่า ขอบคุณ,สรรเสริญ และลาก่อน ซึ่งถูกใช้ในการต่อต้านอำนาจของผู้นำ แต่ในอีกด้านรัฐบาลไทยได้ทำการโพสต์ข้อความลงทางโซเชียลมีเดีย ผ่านแอคเคาน์ของศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี ว่าการชูสัญลักษณ์ 3 นิ้ว หมายความว่า การปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อ คือ จงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ แต่อย่างไรก็ตามที่มาของสัญลักษณ์ 3 นิ้วที่แท้จริงนั้นเกิดขึ้นจากประวัติศาสตร์การปฏิวัติฝรั่งเศส ในช่วงปีคริสต์ศักราช 1789-1799 ซึ่งมีความหมายว่า “เสรีภาพ เสมอภาค และภราดรภาพ” ซึ่งถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส ปีคริสต์ศักราช 1946 และ 1958

2. การแต่งเพลงล้อเลียน มีการเริ่มต้นมาจากการจัดกิจกรรม “วิ่งกันนะแฮมทาโร่” ที่บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยของกลุ่มเยาวชน เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2563 โดยมีการใช้เพลงประกอบการ์ตูนเรื่องแฮมทาโร่ ถูกนำมาดัดแปลงเนื้อเพลงที่มีเนื้อหาตอนหนึ่งว่า “อาหารที่ชอบที่สุดคือเงินภาษีประชาชน ยุบสภา ยุบสภา ยุบสภา” พร้อมกับการเดินวนรอบอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยถือเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าการเมืองไทยตกอยู่ในวัฏจักรของความล้มเหลวเหมือนแฮมทาโร่ที่วิ่งวนอยู่ในวงล้อและกลุ่มผู้ชุมนุมมีความต้องการที่จะทำลายวงล้อดังกล่าวนี้

3. การใช้แอปพลิเคชันสำหรับการชุมนุม โดยโปรแกรมที่ว่า คือ Telegram ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้สื่อสารข้อมูลของกลุ่มเยาวชนปลดแอก โดยTelegramถือกำเนิดขึ้นที่ประเทศรัสเซีย ใช้สำหรับการรับ-ส่งข้อความนิยมใช้ในกลุ่มต่อต้านรัฐบาลในหลายประเทศ มักจะใช้ในการนัดหมายเดินขบวนประท้วงหรือในบรรดาการต่อต้านรัฐบาลซึ่งTelegramเป็นแอปพลิเคชันป้องกันข้อมูลรั่วไหลได้ดีเยี่ยม

4. การใช้คำศัพท์แปลกใหม่ ซึ่งจะเป็นคำศัพท์ที่ถูกคิดค้นขึ้นมาเพื่อใช้ในการชุมนุมของคนรุ่นใหม่ ยกตัวอย่างเช่น

4.1) เกียม แปลว่า เตรียม เป็นคำกริยาที่แสดงถึงการเตรียมพร้อมต่อสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น

4.2) แกง,แกงหม้อใหญ่ แปลว่า แกง คือ การกลั่นแกล้ง แกงหม้อใหญ่ คือ การกลั่นแกล้งแบบรุนแรง

4.3) แกงเทโพ แปลว่า การแกล้งตำรวจซึ่งมาจาก แกง คือ การกลั่นแกล้ง เท คือ เททิ้ง โป คือ โปlice หรือ ตำรวจ

4.4) ปฏิบัติการจึก แปลว่า การสับขาหลอกถือเป็นการวางกลยุทธ์การต่อสู้ การวางแผน การวางแผนมาก ในมือของคณะราษฎร

4.5) นาทาชา โรมานอฟ แปลว่า สายลับที่มาสังเกตการณ์ในมือของเหล่าผู้ชุมนุม
 นาทาชา โรมานอฟ คือ ฮีโร่ที่ในภาพยนตร์เรื่อง Black Widow

4.6) CIA และหน่วยเคลื่อนที่เร็ว แปลว่า รถเข็นพ่วงขายของ รถลูกชิ้น รถปลาหมึก และอื่น ๆ ที่ทราบข่าวการมีมือบ่อนใคร

4.7) เบปี้คริสตัล แปลว่า กลุ่มผู้เข้าร่วมการชุมนุม หรือ คณะราษฎร

4.8) วันกินข้าวที่ไหน แปลว่า วันนี้จะมีมือที่ไหน

4.9) FBI แปลว่า Food & Beverage Institute คือ กลุ่มหน่วยงานที่สนับสนุนน้ำและอาหารภายในมือ

4.10) มือคค่า หรือ กาแฟ แปลว่า กลุ่มตำรวจ

5. การใช้กลยุทธ์การชุมนุมแบบใหม่ เป็นการเน้นการใช้กลยุทธ์ที่เรียกว่า “Flash mob” หรือการรวมตัวชั่วพริบตา จากนั้นก็สลายตัว มักจะทำเพื่อจุดประสงค์การบันเทิง การล้อเลียน การแสดงออกทางศิลปะ และการแสดงออกทางการเมือง

สรุป

จากการทำบทความข้างต้นนั้น สรุปได้การแสดงออกทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ได้สร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดที่ว่าชุมนุมต้องมีความรุนแรงเหมือนการชุมนุมทางการเมืองในยุคก่อน ๆ ไม่จำเป็นต้องใช้ความรุนแรง และจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่สุจริตไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมืองไม่ขัดต่อหลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง หากแต่มีการปราศรัยประณอมและใช้เหตุผล ดูแบบอย่างได้จากการชุมนุมในปัจจุบัน ที่มีการใช้วิธี และ กลยุทธ์ที่แปลกใหม่เพื่อให้การชุมนุมเป็นแบบกิจกรรมสันติการ ดังที่จะกล่าวได้ว่า การชุมนุมของคนรุ่นใหม่ในครั้งนี้เป็นการชุมนุมที่สร้างสรรค์และปราศจากความรุนแรง ใช้กิจกรรมมาทำให้ไม่เครียด แต่เสียสละอย่างเจ็บแสบ

องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการที่ได้ศึกษาและจัดทำบทความเกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ตามที่กล่าวไปในข้างต้น ได้ทราบถึง แนวคิดในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การชุมนุมในประเทศไทยตลอดระยะเวลา 15 ปีหลังจากนี้ว่ามีการจัดตั้งเพื่อวัตถุประสงค์ใด อะไรเป็นสาเหตุและสิ่งกระตุ้นในการออกมาชุมนุม ลักษณะและวิธีการของเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบของประชาชน ศึกษาเกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมืองของเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่มีการสร้างสรรค์วิธีการชุมนุมให้

สร้างสรรค์และปราศจากความรุนแรงใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่ทำให้การชุมนุมนั้นไม่เครียด และเสียด
 สี่รัฐบาลได้แบบเจ็บแสบ ได้แก่ 1) การใช้สัญลักษณ์ 3 นิ้ว 2) การแต่งเพลงล้อเลียน 3) การใช้
 แอปพลิเคชันสายรับการชุมนุม 4) การใช้คำศัพท์ที่แปลกใหม่ และ 5) การใช้กลยุทธ์ในการชุมนุม
 ที่แปลกใหม่

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2550). รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
 กรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย 2547. กรุงเทพฯ :
 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- นรนิติ เศรษฐบุตร, สมคิด เลิศไพฑูรย์และสายทิพย์สุดติพันธ์ . 2541. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ
 พัฒนา ประชาธิปไตย : องค์การบริหารส่วนตำบล.กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์สำนักงาน
 เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับ
 ความเป็นประชาธิปไตยทางตรง. วารสารกฎหมายปกครอง (สิงหาคม 2541) : 57 - 81.
- ยรรยง ผิวก่อง และ ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ(2558)การจัดการชุมนุมทางการเมือง.วารสาร
 บัณฑิตศึกษามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศิระชัย โชติรัตน์ สถานภาพและแนวโน้มการชุมนุมเรียกร้องของราษฎรและกลุ่มมีพลัง , 2540
 เอกสารวิจัยส่วนบุคคล หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 40 .
- อภิญา รัตนมงคลมาศ.กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มกดดัน ; เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและ
 กระบวนการทางการเมืองไทย.หน้า 192-195 (2557)
- Jakubowski, P. 1973. An Introduction to Assertive Training Procedures for
 Woman.Washing, D.C.: American Personal and Guidance Association.

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย : แนวคิด

หลักการและรูปแบบการส่งเสริม

participation of the people's sector in the development of Thai democracy : Concepts, principles and forms of promotion

โชคนรินทร์ บัวบาน, จรัณ หนักแน่น¹

Choknarin Buaban, Jarun Nuknaen

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย ภายใต้แนวคิดหลักการและรูปแบบการส่งเสริม โดยพบว่าการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนผ่านแนวคิด หลักการ และรูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย ถือว่าเป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนในการปกครองหรือบริหาร รวมถึงเป็นการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ทั้งระดับประเทศและชุมชนในการแก้ไขปัญหา เพื่อจัดสรรทรัพยากรในประเทศและชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนถือเป็นกลไกที่สำคัญเปรียบเสมือนหัวใจในระบอบประชาธิปไตยที่จะช่วยในการพัฒนาประชาธิปไตยให้เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, แนวคิดทางการเมือง, การเมืองภาคประชาชน

Abstract

This academic article aims to study the participation of the people's sector in the democratic development of Thailand. Under the concept of principle and promotion model It was found that the participation of the people's sector through the concepts, principles and models of promoting the participation of the people's sector in the democratic development of Thailand. Considered as a decentralization of power to the people in governance or administration. It is also a

¹ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; School of Administrative Studies Maejo University

Corresponding Author, E-mail: Choknarin2545pangpond@gmail.com

decision to solve problems at both the country and community level in order to allocate resources in the country and the community for maximum benefits. Political participation of the people's sector is an important mechanism like the heart of democracy that will help in the development of democracy to be a true democracy.

Keywords: Political Participation, Political Ideas, People's Politics

บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกลไกที่สำคัญเปรียบเสมือนหัวใจในระบอบประชาธิปไตย โดยเป็นการกระทำที่มีผลต่อการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง หรืออำนาจปกครอง รวมไปถึงการพ้นจากอำนาจนั้น นอกจากนี้ ยังมีผลต่อนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ เพราะฉะนั้น ผู้ปกครองในระบอบประชาธิปไตยหากจะอ้างถึงความชอบธรรมแห่งอำนาจปกครอง (Legitimacy) อันมีที่มาจากเหตุผลและหลักนิติธรรมนี้ได้ก็ต่อเมื่อผู้ถูกปกครองเชื่อว่า การใช้อำนาจของผู้ปกครองนั้นถูกต้องตามกฎหมายและมีเหตุผลเพียงพอ ดังนั้นผู้ปกครองจึงต้องไม่ไปละเมิดกฎหมายและต้องใช้อำนาจการปกครองอย่างมีเหตุผล นอกจากนั้น การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของแต่ละประเทศยังต้องเป็นเครื่องชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงอุดมการณ์หรือเจตคติทางการเมือง และพัฒนาทางการเมืองของประเทศนั้น อาทิ ประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยในยุโรป รัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองสูง ประชาชนจึงมีความกระตือรือร้นและความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง ทั้งในด้านองค์ความรู้ทางการเมือง การกล่อมเกลາทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมือง (ภุริวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา, 2563)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต้องเป็นการมีส่วนร่วมแบบสมัครใจ โดยที่ไม่ใช่เป็นแบบปลุกกระดม รัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองสูง สำหรับการมีส่วนร่วมแบบเสรีหรือแบบสมัครใจนี้จะเกิดขึ้นได้ เมื่อประชาชนมีความสำนึกทางการเมืองหรือความตื่นตัวทางการเมืองเสียก่อน ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรค ทั้งการที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน โครงสร้างกฎหมายและกระบวนการนโยบายยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมการเมืองและความพร้อมของประชาชน ปัญหาด้านความพร้อมของภาครัฐ การไม่มีตัวชี้วัดชัดเจนที่จะบ่งบอกให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมหรือจำนวนมากน้อยที่หน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงาน

ไม่สามารถทำงานให้ดีขึ้น เพราะไม่มีมาตรฐานในการทำงานที่ชัดเจน ด้วยสิ่งนี้จึงทำให้เกิดปัญหาของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้เขียนจึงสนใจในเรื่องการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทยภายใต้แนวคิด หลักการและรูปแบบการส่งเสริม โดยมีประเด็นที่ศึกษาดังนี้ 1. แนวความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย 2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน 3. หลักการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน 4. รูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย 5.สรุปท้ายบท

เนื้อเรื่อง

1. แนวความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย

■ ความหมายของประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย หมายถึงการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ตลอดจนเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของคนในการอยู่ร่วมกันโดยสันติภายใต้ความเชื่อที่ว่า คนเราเกิดมาเท่าเทียมกันคือได้รับการคุ้มครองจากรัฐตามกฎหมายและโอกาสที่จะได้รับการบริการต่าง ๆ โดยเสมอภาคกัน มีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตภายใต้ขอบเขตของกฎหมายซึ่งจะกำหนดไว้แน่นอนในกฎหมายรัฐธรรมนูญ (คู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน, 2541, หน้า 33)

“ประชาธิปไตย” มาจากคำว่า “ประชา” และ “อธิปไตย” เมื่อรวมกันแล้วหมายถึงอำนาจของประชาชน นั่นคือประชาชนเป็นอำนาจของคนหมู่มาก ดังคำกล่าวของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา อับราฮัม ลินคอล์น ที่ว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ดังนั้นจึงเกี่ยวข้องกับประชาชนในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ คือ (บุญธรรม เลิศสุขีเกษม, 2543, หน้า 22 - 23)

1) หลักการของประชาธิปไตยถือว่าการปกครองเป็นของประชาชน จึงถือว่าประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของระบบและผูกพันต่อระบอบการปกครองและมีหน้าที่ต้องรักษาประชาธิปไตยให้ยืนยาว

2) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองการปกครองตามหลักการที่ว่าเป็นการปกครองโดยประชาชน

3) ตามหลักเพื่อประชาชน จึงถือว่าเป้าหมายหรือนโยบายในการบริหารประเทศจะต้องมุ่งประโยชน์แก่คนส่วนมาก

4) เสียงข้างมากของประชาชน คือ หลักในการตัดสินใจปัญหา และการปกครองประเทศ

5) ประชาชนมีความเท่าเทียมกัน และมีสิทธิเสรีภาพทุกอย่างตามกฎหมาย

6) รัฐอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนทั้งในทางตรง ได้แก่ การลงเสียงประชามติ และทางอ้อมโดยผ่านทางสภาผู้แทนราษฎร

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยนั้น หมายถึงการปกครองที่เป็นของประชาชน ภายใต้ของคำว่าสิทธิเสรีภาพที่มีความเท่าเทียมกันในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองที่ซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ของนโยบายหรือโครงสร้างต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การแสดงออกทางความคิดเห็น และระบบการปกครองที่มุ่งเน้นประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงมีสิทธิในการควบคุมทั้งทางตรงและทางอ้อม และมีอิสระในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตามอำนาจที่มีซึ่งบัญญัติไว้เป็นกฎหมายนั่นเอง

■ ประเภทของระบอบประชาธิปไตย

รูปแบบของประชาธิปไตยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (โกสินทร วงศสุวัฒน์, 2532, หน้า 59 - 63)

1) ประชาธิปไตยทางตรง เป็นประชาธิปไตยที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยเป็นผู้ใช้อำนาจโดยตรงด้วยตนเอง โดยการลงประชามติหรือ referendum

2) ประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน เป็นการมอบอำนาจของประชาชนให้กับตัวแทนด้วยการเลือกตั้งตัวแทน ซึ่งเป็นการมอบอำนาจล่วงหน้าให้แก่ผู้แทนให้ไปปฏิบัติหน้าที่แทนในนามของประชาชน

3) ประชาธิปไตยแบบกึ่งตรง เป็นการผสมผสานแนวคิดของทั้ง 2 แบบข้างต้น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทำการเลือกตั้งตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชน แต่ในขณะเดียวกันก็ให้สิทธิประชาชนแทรกแซงในขบวนการทางการเมืองได้ เช่น การปลดผู้แทนก่อหอดวาระ (recall) ให้ประชาชนร่วมกันเสนอร่างกฎหมายเองได้ (initiative) ให้ประชาชนยับยั้งร่างกฎหมายได้ (veto) ให้ประชาชนร่วมกันลงประชามติในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญได้ (referendum)

ดังนั้น จากรูปแบบที่กล่าวข้างต้นจะสรุปได้ว่า รูปแบบของประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 3 แบบ ทั้งประชาธิปไตยแบบทางตรง ที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทั้งแบบมีตัวแทนที่ประชาชนเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน ทั้งแบบกึ่งตรงโดยที่ประชาชนเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่แทน แต่ประชาชนยังมีอำนาจออยู่ตนเอง

เมื่อกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยแล้ว คำว่า ประชาธิปไตยจากที่ได้กล่าวมานั้น หมายถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังนั้นจึงเชื่อมโยงไปถึงหัวข้อต่อไปที่มีความข้องเกี่ยวซึ่งกันและกัน ของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย

2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน

นักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้นิยามของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายท่านด้วยเช่นกัน เช่น (เจมส์ แอล เครย์ตัน 2551: 3) ได้กำหนดความหมายของ การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกระบวนการที่รวบรวมความห่วงกังวล ความต้องการและค่านิยมต่าง ๆ ของสาธารณชนไว้ อยู่ในกระบวนการตัดสินใจของรัฐและเอกชน เป็นการสื่อสารสองทางและเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีเป้าหมายเพื่อการตัดสินใจที่ดีกว่าและที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน และการมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญของกระบวนการทางการเมืองและกระบวนการในการจัดการต่อปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารของสังคมยุคใหม่ที่เน้นปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้อง (Demand) และการสนับสนุน (Support) ตามแนวคิดของ (เดวิด อีสตัน (David Easton, 1971)

ส่วนสถาบันพระปกเกล้า (2545: 2) อธิบายไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร เกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชน และของชาติซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นให้คำปรึกษาแนะนำร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการร่วมควบคุมโดยตรงจากประชาชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงหมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ รวมถึงการควบคุมโดยตรงจากประชาชนหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบายการจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลตามนโยบาย แผนงานโครงการหรือกิจกรรม (คะเนิง นิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ, 2545) เช่น กรณีการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการ จัดการพื้นที่ป่าบ้านห้วยฮี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยได้ดำเนินขั้นตอน ดังนี้ 1) ส่วนร่วมจัดตั้งคณะกรรมการ 2) กำหนดกฎเกณฑ์ในการใช้ประโยชน์ 3) กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบ 4) ปลูกต้นไม้เพิ่มในพื้นที่ป่า 5) การปลูกฝังจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และ 6) จัดเวรยามลาดตระเวนเพื่อ

ป้องกันการลักลอบตัดไม้และการจัดทำแนวป้องกันไฟฟ้า (วินิจ ฝาเจริญ, 2562: 145) ทั้งหกขั้นตอนเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในเบื้องต้นเพื่อรักษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมของชุมชน หรือกรณีการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผ่านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนบ้านป่าเหมี้ยง ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ซึ่งชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่อบรมให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างต่อเนื่อง เช่น การเสวนากลุ่มเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล การหาแนวทางพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว โดยชุมชนเพื่อให้ได้เส้นทางท่องเที่ยวที่เหมาะสม สวยงาม ปลอดภัย และสามารถเชื่อมต่อเส้นทางไปยังที่พัก หรือโฮมสเตย์ โดยมีวัตถุประสงค์ท้องถิ่น นำชมบรรยากาศหมู่บ้าน เรียนรู้ รูปแบบและวิถีชีวิตของชุมชน เช่น การจัดงานเทศกาลวันดอกเสี้ยวบาน การชิมรสอาหารพื้นบ้าน การจำหน่าย ของที่ระลึกที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

จากที่กล่าวมาข้างต้นของ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ตามแนวคิดของท่านนักคิดที่ทุกท่านที่ได้ให้ความหมายมานั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนคือ การที่ให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษาแนะนำร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการร่วมควบคุม และประชาชนตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ รวมถึงการควบคุมโดยตรงจากประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่ม นโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมก็ตาม

ไม่ว่าจะเป็นแนวความคิดการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการพื้นที่ป่าบ้านห้วยฮั้ว จังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยได้ดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ ของท่าน (คะนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม) และนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นต่อ ของท่าน (วินิจ ฝาเจริญ) ที่ว่าด้วยขั้นตอนแนวคิดทั้งหมดนั้นเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในเบื้องต้นเพื่อรักษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อมของชุมชน หรือกรณีการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผ่านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่อบรมให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้เส้นทางท่องเที่ยวที่เหมาะสม สวยงาม ปลอดภัย และสามารถเชื่อมต่อเส้นทางไปยังที่พัก หรือโฮมสเตย์ โดยมีวัตถุประสงค์ท้องถิ่น นำชมบรรยากาศหมู่บ้าน เรียนรู้ รูปแบบและวิถีชีวิตของชุมชน อีกด้วย

3. หลักการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน

สำหรับแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้มีนักวิชาการได้ทำการแยกและอธิบายไว้ในลักษณะของกิจกรรมทางการเมืองเป็น 10 กรณี (วัชร ไซยสาร, 2545: 44-98) ดังนี้

กรณีที่ 1 คือ การกระทำเพื่อสนับสนุนหรือเรียกร้องกับผู้นำของรัฐบาลในระบอบการปกครองแบบ ประชาธิปไตยและเผด็จการ เช่น การชุมนุมคัดค้านหรือสนับสนุนการกระทำของรัฐบาล โดยการออกเสียงประชามติ หรือการทำโพล (Pole) ที่แสดงให้เห็นถึงความเห็นและการแสดงออกของมหาชน ซึ่งจะมีผลต่อการคัดค้านหรือสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลและสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐบาล

กรณีที่ 2 คือ ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการดำเนินการของรัฐบาลหรือ การเลือกผู้นำรัฐบาล เช่น การที่สื่อและประชาชนแสดงความเห็น หรือวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลหรือการปรับคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

กรณีที่ 3 คือ การกระทำของพลเมืองของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง การเข้าชื่อ การเสนอกฎหมาย การร่วมชุมนุมและการ รวมไปถึงการยื่นข้อเรียกร้องในเรื่องต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

กรณีที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมโดยการมีตัวแทน (Representation) ซึ่งประชาชนต้องออกเสียงเลือกตั้งเพื่อ สรรหาผู้แทนที่จะเข้าไปทำหน้าที่แทนตน ตามระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน (Representative Democracy) หรือ โดยอ้อม (Indirect Democracy) ที่เห็นว่า เป็นกรณีหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

กรณีที่ 5 คือ การกระทำอันแสดงถึงความรู้สึกแปลกปลอม (Alienation) ที่ทำให้ขาดความสนใจและขาดการกระทำอันได้ ซึ่งการไม่กระทำที่มาจาก ความรู้สึกแปลกปลอมอาจก่อให้เกิดผลทางการเมืองตามมา แต่ต้องพิจารณา ให้ได้ว่า การไม่กระทำอันใดเกิดจาก ความรู้สึกแปลกปลอมเป็นการมีส่วนร่วมและการไม่กระทำในกรณีอื่น ๆ ไม่เป็นการมีส่วนร่วม

กรณีที่ 6 คือ การกระทำที่แสดงถึงความตื่นตัวทางการเมือง ทั้งที่ตื่นตัวทางการเมืองมาก และตื่นตัวทางการเมืองน้อย เช่น ผู้รับสมัครเลือกตั้งหรือผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ไม่ได้ไปลงคะแนนเสียง แต่ขออภิสิทธิ์หรือถกเถียงเรื่องการบริหารการเมืองกับเพื่อนบ้านหรือผู้ที่แสดงความความคิดเห็นทางการเมืองหรือผู้ที่สนใจข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่าง ๆ

กรณีที่ 7 คือ การมีส่วนร่วมในทางการเมืองเป็นการกระทำทางการเมืองทั้งที่มีความต่อเนื่องและเป็นแบบครั้งคราว ซึ่งรวมไปถึงการกระทำทางการเมืองที่ใช้ความรุนแรงอีกด้วย เช่น

การรับสมัครเลือกตั้ง การติดตาม ข่าวสารทางการเมือง การก่อจลาจล รวมไปถึงความวุ่นวายหรือการก่ออาชญากรรมทางการเมือง

กรณีที่ 8 คือ การกระทำที่ประสงค์จะมีอิทธิพลต่อผู้นำทางการเมืองและการมีอิทธิพลต่อการ ปฏิบัติการ และดำเนินการของข้าราชการได้ด้วย

กรณีที่ 9 คือ การมีส่วนร่วมที่มีใช้การดำเนินการที่มีผลกระทบต่อการเมืองในระดับชาติเท่านั้น แต่เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติอีกด้วย

กรณีที่ 10 คือ การปฏิบัติทางการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องนี้อาจต่างกันได้ตามกาลเวลาและสถานที่ เช่น ครั้งหนึ่ง อาจถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่อีกช่วงเวลาหนึ่ง อาจจะไม่เป็นหรือในพื้นที่หนึ่งอาจถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมในทางการเมือง แต่อีกพื้นที่หนึ่งอาจถือว่าไม่เป็น การมีส่วนร่วมทางการเมืองก็ได้

จากกรณีทั้งหมดที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวม นั่นคือการที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการออกเสียงเลือกตั้ง การเข้าชื่อ การเสนอกฎหมาย และการร่วมชุมนุมรวมไปถึงการยื่นข้อเรียกร้องในเรื่องต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายการแสดงออกของมหาชน การที่มีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเลือกตัวแทนของประชาชนเพื่อเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชนตามรัฐธรรมนูญปี 2560 ได้บัญญัติไว้ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือการทำงานของรัฐบาลที่ต้องมีประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่าง ๆ ก็ตาม

4. รูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง นับว่ามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนในประเทศไทยนั้น ยังเกิดปัญหาของการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากการขาดเสถียรภาพของแนวทางและหลักการการส่งเสริม ที่จะเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมโดยถูกหลักตามกฎระเบียบที่ว่าด้วยรัฐธรรมนูญ ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประชาธิปไตยและการเมืองปกครอง จึงทำให้ผู้เขียนมองเห็นถึงปัญหาที่เป็นส่วนเชื่อมโยงที่สำคัญของประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นผู้เขียนจึงได้จัดทำรูปแบบการส่งเสริมและเป็นแนวทางให้ประชาชนสามารถปฏิบัติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ดังต่อไปนี้

1) ส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ถึงระเบียบ กฎหมายและเข้าใจบทบาทหน้าที่ โดยการอบรมให้ความรู้ แก่ประชาชนเกี่ยวกับ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในเรื่องของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2) ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตย และการปลูกฝังประชาธิปไตย ตั้งแต่ระดับครัวเรือนให้ กับประชาชน โดยการปลูกฝัง ประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือน การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะการทำประชาคมหรือประชาพิจารณ์ เพื่อที่จะได้ความคิดที่หลากหลายและป้องกันความขัดแย้ง

3) ส่งเสริมในด้านการตอบสนองความต้องการ หรือแก้ไขปัญหาของประชาชนให้รวดเร็วและตรงจุด มีความความจริงจังในการแก้ไขปัญหา โดยการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนเป็นประจำ และนำคำที่ประชาชนเรียกร้องไปคิด วิเคราะห์แยกแยะ แล้วนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองและประชาชน

4) ส่งเสริมวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การไม่ปิดบังข่าวสารทางสื่อออนไลน์ หรือระบบหอกระจายข่าวเสียงตามสายตามท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อแจ้งข่าวสารโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ การพัฒนาและผลการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐกับประชาชน ซึ่งจะทำให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีมากขึ้น

5) สร้างแรงจูงใจเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรวมถึงสนับสนุนการจัดงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความต่อเนื่องและเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง ควรให้สิทธิประชาชนในการตรวจสอบและติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาของรัฐในทุกขั้นตอนที่สามารถเปิดเผยได้ และให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้งบประมาณ ในการพัฒนาโครงการต่าง ๆ

6) ส่งเสริมการกระตุ้นให้ประชาชนสนใจในเรื่องของการเมืองการปกครองไทยให้มากยิ่งขึ้น เช่น การออกมาใช้เสียง หรือ สิทธิของตนในการเลือกตั้งของการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อป้องกันความไม่โปร่งใสของรัฐ และ ควบคุมดูแลการโกงจากรัฐในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นต้น

7) รัฐควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานก็ตาม แม้แต่กิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐได้จัดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ใช่ว่าจัดทำขึ้นแต่หากไม่ได้ตอบสนองต่อความต้องการแก่ประชาชน จึงทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณที่ไม่จำเป็น ควรถามไถ่ประชาชนก่อนที่จะจัดสรรอะไรแก่ประชาชน เพื่อตอบสนองแก่พลเมืองไทยในทางที่ถูกต้อง

รูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย เป็นการส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ถึงระเบียบกฎหมายและเข้าใจบทบาทหน้าที่ในฐานะประชาชน ให้ความเข้าใจในเรื่องของสิทธิของพลเมืองมากขึ้น สามารถแสดงความคิดเห็นหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในเรื่องใดบ้างโดยใช้สิทธิในการเป็นพลเมือง

สรุป

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน หลักการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน และรูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย โดยเป็นการที่ให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษาแนะนำร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการร่วมควบคุม และประชาชนตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ร่วมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ รวมถึงการควบคุมโดยตรงจากประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่ม นโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ด้วยหลักการแนวคิดและรูปแบบเหล่านี้ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนช่วยพัฒนาให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

การมีส่วนร่วมของภาคพลเมืองหรือประชาชนในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย ถือเป็นรากฐานที่ดีและเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ประเทศมีความเจริญและยังเป็นการปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน ฉะนั้นแนวคิดหลักการและรูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จากองค์ความรู้ที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงเกี่ยวกับการเชื่อมโยงกันของทั้ง 4 หัวข้อหลักที่มีความเชื่อมโยงต่อการเชื่อมโยงระหว่าง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่เชื่อมโยงกับแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่ว่าด้วยการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายของรัฐแบบการมีส่วนร่วม การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีเป้าหมายเพื่อการตัดสินใจที่ดี และเชื่อมโยงกับหลักการการมีส่วนร่วมที่ว่าด้วยการร่วมขุมมนวมไปถึงการยื่นข้อเรียกร้องในเรื่องต่าง ๆ การเลือกตัวแทนของประชาชนเพื่อเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน การให้

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ และการร่วมตัดสินใจ อีกทั้งเชื่อมโยงกับรูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่ว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ระเบียบกฎหมายและเข้าใจบทบาทหน้าที่ การมีส่วนร่วมในเรื่องของการเมืองการปกครอง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตยนั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- คะเนียงจิ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. (2545). แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540: ปัญหาอุปสรรคและทางออก. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพลส.
- จาตุร อภิชาติบุตร. หลักประชาธิปไตย, การมีส่วนร่วมของประชาชน : วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
- เจมส์ แอล เครย์ตัน. (2551). วันชัย วัฒนศัพท์ และคณะ, แปล. คู่มือการมีส่วนร่วม ของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภักดิ์ออฟเซ็ท.
- ชุตินันต์ สะสอง และคณะ. (2563). การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผ่านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียชุมชนบ้านป่าเหมี้ยง ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์.

- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน: จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญ แห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพมหานคร: เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์และการ
พิมพ์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ. รายงานการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ใน
กระบวนการนโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ.พี.กราฟฟิคดีไซน์และ
การพิมพ์ จำกัด, 2554.
- มงคลเลิศ ด้านธานินทร์. (2551). หลักคิดชาตินิยมและมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนา สังคม
ทันสมัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิทย์ทรรศน์.
- มงคลเลิศ ด้านธานินทร์. (2551). หลักคิดชาตินิยมและมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาสังคม
ทันสมัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิทย์ทรรศน์.
- วัชร ไซยสาร. (2545). การมีส่วนร่วมในทางการเมืองกับการเมืองภาคประชาชน. รัฐสภาสาร. 53
(5), 44-100.
- วินิจ ฝาเจริญ. (2562). การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการพื้นที่ป่าบ้านห้วยอี ตำบลห้วยปูลิง
อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ. 4 (2), 137-150.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2544). แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2544). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.
กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). การเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญ ปี 2540 ปี2550 และ
รัฐธรรมนูญปี 2560. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2560). การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการเลือกตั้ง.
กรุงเทพฯ : ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี.

ศีลธรรม ที่เริ่มหายไปจากความเป็นพลเมืองของไทย The morality that began to fade away from being Thai

สุทธินันท์ หล่อวิไลกุล¹
Suttinan Lowilaikul

บทคัดย่อ

ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการให้ผู้อ่านได้ทราบและเข้าใจถึง ศีลธรรม ที่เริ่มหายไปจากความเป็นพลเมืองของไทย เพื่อให้เข้าใจท่ามกลางวิกฤติการณ์และปัญหาต่างๆ ในสังคมไทยมีความวิกฤติที่ต้อง พินิจเรื่องศีลธรรม จากปัจจุบันที่ศีลธรรมได้เริ่มหายไปจากผู้คน จากสาเหตุต่างๆ เช่น พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก พระสงฆ์ทำผิดวินัยเป็นต้น การที่จะฟื้นฟู ส่งเสริมสนับสนุน ต้องอาศัยบุคคลและสื่อกลางในการสั่งสอน โดยต้องการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่จะช่วยบ่มเพาะหรือปลูกฝังและส่งเสริมศีลธรรมให้เหมาะสมและดีงาม โดยดูจากสถานการณ์และปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้น รวมไปถึงเยาวชนที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้าและเป็นอนาคตของชาติและเป็นพลเมืองที่ดีที่ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติต่อไป

คำสำคัญ : ศีลธรรม , สังคม , ส่งเสริม , เยาวชน

ABSTRACT

The author has a purpose to want the readers to know and understand the morality that began to disappear from the citizens of Thailand to understand in the midst of crises and problems In Thai society there is a crisis that must restore morality From now on, morals have begun to disappear from people. For various reasons such as parents do not have time for their children Monks do wrong discipline, etc. Revival Support Dependent and a medium of teaching it wants the participation of all parties to help nurture or cultivate and promote morals to be

¹ สาขารัฐศาสตร์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Bachelor of Political Science Program in Political Science, School of Administrative Studies Maejo University
E-mail : yongly_17@hotmail.com

appropriate and good. By looking at the situation and social problems that arise including youth who will grow into adults in the future and be the future of the country and become good citizens who continue to benefit the nation.

Keyword : moral , social , promote , youth

บทนำ

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาสังคมนานาประการ โดยเฉพาะปัญหาการขาดศีลธรรม ในสังคมไทย อาทิ ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาเยาวชน ปัญหาค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง ความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยและคนจนมีมากขึ้น ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการที่จะต้องช่วยกันเร่งบริหารจัดการพัฒนาและส่งเสริมศีลธรรมให้กับสังคมไทยที่เหมาะสมให้แก่เด็ก เยาวชน และพลเมืองของประเทศโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่รับกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยมโดยปราศจากภูมิคุ้มกัน ประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทยที่นับวันแต่จะห่างไกลศาสนาขาดการนำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ละเลยเรื่องศีลธรรมทำให้ปัญหาสังคมทวีความรุนแรงมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมสร้างศีลธรรมให้กับคนพลเมืองในสังคมและประเทศชาติ นับเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต่างได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องศีลธรรมทั้งสิ้น แต่ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมได้ ในขณะเดียวกันยังมีกลุ่มบุคคลหรือองค์กรการกุศลส่วนหนึ่งที่อุทิศตน ได้เสียสละทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์เพื่อพระพุทธศาสนา (กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม, น. 1-2) โดยเห็นว่าหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาสูงค่ายิ่ง ผู้ใดประพฤติปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องและจริงจังแล้วก็จะประสบ แต่ความสุขความเจริญ เป็นคนดีของครอบครัว สังคม และของประเทศชาติ

บทความนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับความหมายของศีลธรรม ปัญหา และแนวทางของสังคมไทยสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสนิยมขาดความเข้าใจรากเหง้าของตนเอง วิถีชีวิตของพลเมืองไทยจึงดำเนินไปอย่างขาดเสถียรภาพและไร้ทิศทาง ดังนั้นการจะทำให้คนไทยกลับมาเข้มแข็งทางจิตใจอีกครั้งจำเป็นต้องสร้างกระแสใหม่กระแสที่ดี กระแสแห่งคุณธรรม ศีลธรรม ซึ่งก็ต้องเริ่มด้วยกลุ่มคนที่มีความคิดใหม่ ดำรงตนช่วยเหลือสังคม พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในสังคมไทย

เนื้อเรื่อง

1. ความหมายของ ศีลธรรม

ศีลธรรม คำนี้อยู่คู่กับสังคมไทยมาแต่ช้านาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่มีการอบรมสั่งสอนกันตั้งแต่เด็กๆ ให้เด็กโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีศีลธรรมในตัวที่สามารถทำให้สังคมและประเทศน่าอยู่ รวมไปถึงการสร้างจิตสำนึกที่ดี ให้กับตัวบุคคลและสังคมอีกด้วย

ศีล แปลว่า สมบัติ ทุกคนต้องการสมบัติ ก็เอาศีลมาเป็นเครื่องประดับ **ธรรมะ** หมายถึง ทรงไว้ซึ่งผู้ปฏิบัติ ดังนั้น ผู้ที่ต้องการความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ต้องมีธรรมะ 4 ข้อไว้ประจำใจ นั่นก็คือ 1) ความจริงใจ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ พูดจริง ทำจริง จะอยู่ที่ไหน อยู่ในฐานะเช่นใด ก็ขอให้เป็นคนซื่อสัตย์ ทั้งต่อตนเองและคนอื่นรอบข้าง 2) การฝึกฝนข่มใจ เมื่อมีความซื่อสัตย์ จริงใจแล้วยังไม่พอ ต้องมีการข่มใจ ฝึกฝน ฝึกนิสัยและปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัดสินใจ แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนเองให้เจริญก้าวหน้า ด้วยปัญญาความรู้ 3) ความอดทน เมื่อมีความซื่อสัตย์ จริงใจแล้ว ฝึกฝนข่มใจแล้ว ก็ยังไม่พอ จำต้องมีความอดทน ตั้งหน้าทำหน้าที่การทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหวในจุดมุ่งหมาย บางคนซื่อสัตย์จริง ข่มใจจริง แต่ไม่อดทน เจอเรื่องหนักใจก็ยอมแพ้ สู้ไม่ไหว ต้องอดทนด้วย จึงจะถึงจุดหมาย 4) ความเสียสละ เป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก ต้องมีความเสียสละ เสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ผู้มีน้ำใจเสียสละ มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทุกคนในสังคม ช่วยเหลือเท่าที่เห็นว่าสมควรจะช่วยเหลือได้ เห็นใครควรแก่การช่วยเหลือก็ช่วยเหลือตามกำลังมากบ้างน้อยบ้าง หรือบางครั้งก็ช่วยเหลือด้วยกำลังกาย บางครั้งก็ช่วยเหลือด้วยกำลังทรัพย์ บางครั้งก็ช่วยเหลือด้วยกำลังสติปัญญา ทุกๆ ครั้งที่ช่วยเหลือ ก็มีความกรุณาสงสารเป็นเบื้องหน้า มุ่งที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ (พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตโต ป.ธ.9)

ศีลธรรมในอีกความหมายของ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) คือ ความประพฤติดีงามทางกายวาจา ความประพฤติที่ดีที่ชอบความสุจริตทางกายวาจาและอาชีวะ โดยทางศัพท์ ศีลธรรม แปลว่า ธรรมคือศีล หมายถึง ธรรมชั้นศีล หรือ ธรรมในระดับศีล เพราะศีลเป็นธรรมอย่างหนึ่งในบรรดาธรรมภาคปฏิบัติ 3 อย่าง คือ ศีล สมาธิ และปัญญา สำหรับพระธรรมโกศาจารย์ได้กล่าวไว้ว่า ศีลธรรม คือธรรมชาติ อันมีปรากฏการณ์เป็นภาวะปกติสุขนี้จะหมายถึงพระนิพพานก็ได้ นอกจากนั้นพระธรรมโกศาจารย์ได้อธิบายไว้ว่าเรื่องธรรมดาก็ได้ เพราะว่าภาวะอันเป็นความ ปกติที่มันเป็นอยู่ได้เองตามธรรมชาติ ก็ควรจะรักษา ได้ยกตัวอย่างแล้วว่า เช่น ภาวะจิต ประภัสสรของบุุคคลนี้ ก็เป็น สิ่งที่ควรรักษา และสอดคล้องกับพระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต) กล่าวไว้ว่า ศีลธรรม หลักแห่ง ความประพฤติ หรือแนวทางการ เป็นหลักคำสอนที่ว่าด้วยความประพฤติชอบ

ปฏิบัติทางศาสนา เนื่องจากคำทั้ง 4 คำนี้ มีความหมายคล้ายคลึงกัน จึงใคร่ขออธิบายความหมายของคำ เหล่านี้ให้เข้าใจเป็นเบื้องต้น ดังนี้ 1. ศีลธรรม หมายถึง ระเบียบแบบแผน ซึ่งเป็นข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติเพื่อเป็น เครื่องควบคุมกาย วาจา และใจ ให้มีความสงบและความสุข มีขอบเขตแคบกว่าจริยธรรม 2. มนุษยธรรม หมายถึง ธรรมที่จำเป็นสำหรับความเป็นมนุษย์ คือ ผู้มีใจสูง มนุษยธรรมในที่นี้ก็คือ เบญจศีล (ศีล 5)

เบญจธรรม (ธรรม 5) นั่นเอง 3. จริยธรรม หมายถึง หลักธรรมที่ควรประพฤติหรือใช้เป็นแสงสว่างส่องทางดำเนิน ชีวิตหรือควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา และใจ ให้ตั้งอยู่ในความดี ความงาม และความถูกต้อง 4. มโนธรรม คือ ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรมว่า อะไรถูก อะไรผิด อะไรควรและ อะไรไม่ควรอย่างไร มโนธรรมเท่านั้นจะเป็นเสียงแว่วเสียงสวรรค์บอกให้เราทราบ ว่าอะไรควรเว้น อะไรควรทำ

จากความหมายของนักวิชาการดังกล่าวพบว่า มีความใกล้เคียงกันเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามสรุปได้ว่า ศีลธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์ที่ทำให้บุคคลมีความจริงจัง ซื่อตรง ซื่อสัตย์ พุดจริง ทำจริง จะอยู่ที่ไหน อยู่ในฐานะเช่นใด ก็ขอให้เป็นคนซื่อสัตย์ ทั้งต่อตนเองและคนอื่นรอบข้าง หรือเป็นแนวทางการ เป็นหลักคำสอนที่ว่าด้วยความประพฤติชอบ ให้พลเมืองประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ถูกที่ควร

2. สถานการณ์ปัญหาสังคมไทยเกี่ยวกับศีลธรรม

ปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นแต่ละวัน ล้วนเป็นภาพสะท้อนให้เห็นว่าผู้คนในสังคมเริ่มมีแต่จะใช้ชีวิตไม่เป็นปกติสุขมากขึ้น เกิดการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน ทำร้ายซึ่งกันและกัน เอาไรต์เอาเปรียบซึ่งกันและกัน เกิดความโลภจนต้องตกเป็นเหยื่อเสียเอง สังคมไทยต่างได้รับการยกย่องจากต่างชาติในหลายด้าน แต่คุณภาพชีวิตของผู้คนกลับตกต่ำลงไปเรื่อยๆ ผู้คนต่างใช้เวลาไปหาเงินกันหมด ไม่ค่อยไปวัดเพื่อฟังธรรมแต่หันกลับไปทำอย่างอื่น สิ่งเหล่านี้ล้วนชี้ให้เห็นว่าศีลธรรมของสังคมไทย กำลังจะลงน้อยถอยลง ยิ่งร้ายไปกว่านั้น เมื่อสังคมเสื่อมแล้วสุดท้ายก็ตกลงไปที่ “เยาวชน” แล้วเมื่อเยาวชนที่จะเติบโตขึ้นมาเป็นบุคลากรและทรัพยากรของสังคมและประเทศชาติไม่มีศีลธรรมก็จะทำให้เยาวชนเหล่านั้นเป็นพลเมืองที่ไม่ดีและสุดท้ายก็ทำให้สังคม ประเทศชาติไม่น่าอยู่ สังคมไทยในอดีตกับปัจจุบันนั้นมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ดังนี้

2.1 สังคมไทยในอดีต เป็นสังคมที่มีแต่ความสุข ความเจริญทั้งในจิตใจและสังคม ที่มีความเอื้ออาทร มีความสัมพันธ์เป็นพี่เป็นน้อง คอยช่วยเหลือกัน ประชาชนอยู่รวมกันเป็นชุมชน คนในชุมชนอยู่รวมกันอย่างมีความสุข มีวิถีการดำรงชีวิตที่คล้ายคลึงกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามและสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ ทำให้เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง จนนำไปสู่การสร้างคนสร้างชาติ

เรื่อยๆ มา (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2534 , 34 : 48) ได้กล่าวถึงสังคมไทยในอดีต ว่ามีลักษณะเด่นในด้านสังคมเกษตรกรรม สังคมหมู่บ้าน และสังคมครอบครัว

- สังคมเกษตรกรรม อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่ในสังคมไทยซึ่งส่วนใหญ่พึ่งธรรมชาติ ไม่มีการแข่งขันกับใคร ช่วยกันบ้างตามสมควรลักษณะเช่นนี้

- สังคมหมู่บ้าน สังคมไทยเป็นสังคมที่รวมกันอยู่เป็นหมู่บ้าน หลายหมู่บ้านรวมกันเป็นเมือง สังคมหมู่บ้านส่วนใหญ่ จะมีลักษณะสังคมเบ็ดเสร็จ (Self – Contained unit) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1) มีการร่วมมือกัน เพื่อการพึ่งตนเองและช่วยเหลือกันเอง เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว

2) การประนีประนอม เนื่องจากคนในหมู่บ้านรู้จักกันดี จึงอยู่กันอย่างยอมรับ การประนีประนอม ไม่นิยมการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรง ถ้ามีปัญหาขัดแย้งก็จะหาหนทางแก้ไขกันเอง หรือมีคนกลางไกล่เกลี่ย ถ้าขัดแย้งกันจริงๆ ก็จะเฉยเมยไม่ร่วมมือ ตีตนออกห่างจากกัน

3) การรักษานियมความสงบ ซึ่งควบคุมเกี่ยวกับการประนีประนอม เมื่อมีปัญหาใดเกิดขึ้น จะต้องมีการจัดการกันเองภายใน ทำให้เกิดความสงบขึ้นในหมู่บ้าน

4) คนไทยส่วนใหญ่มักมีความเกรงใจ มีความสุภาพ ไม่ต้องการรบกวนคนอื่น และไม่ยากให้คนอื่นเดือดร้อน

สังคมครอบครัว สังคมไทยมีการผูกพันกันในครอบครัว เป็นครอบครัวใหญ่ สมาชิกนับถือกันตามฐานะของแต่ละบุคคล ลักษณะของระบบครอบครัวนำไปสู่ค่านิยม 3 ประการ คือ

1) เคารพอาวุโส ซึ่งรวมไปถึงการเคารพเชื่อฟังผู้มีอำนาจหน้าที่

2) ยึดความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ทำให้เกิดระบบพรรคพวก

3) ความกตัญญูรู้คุณ ระบบครอบครัวรวมกับระบบศาสนา ทำให้เกิดการกตัญญูรู้คุณผู้ที่ให้อุปการคุณแก่ตน ใครไม่เลี้ยงดูพ่อแม่ ไม่เคารพครูอาจารย์ ไม่รู้คุณคน จะถูกประณามและดูถูกจากสังคมอย่างมาก

จะเห็นได้ว่าสังคมในอดีตนั้นผู้คนต่างมีศีลมีธรรมในตัวเอง มีเมตตา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักกันเหมือนพี่เหมือนน้อง องค์ประกอบเหล่านี้หล่อหลอมให้พลเมืองและสังคมสมัยก่อนมีความเข้มแข็ง และน่าอยู่

2.2 สังคมไทยปัจจุบัน ผลจากการพัฒนาการติดต่อสื่อสารการคมนาคมขนส่งและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เจริญ

ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดน หรือเกิด “กระแสโลกาภิวัตน์” เป็นเหตุและปัจจัยที่นำทุกสิ่งทุกอย่างไปสู่ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องของประเทศไทยส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคม จนกลายเป็นวิกฤตของชาติในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหาจากการประกอบอาชีพ ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินครอบครัวแตกแยก ผู้สูงอายุและเด็กถูกทอดทิ้ง การละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งเชิงทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต ในบางกรณีอาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อกัน จากสภาพปัญหาสังคมดังกล่าวนี้ ทำให้เกิดผลกระทบต่อการอยู่ร่วมกันอันดีในสังคมของเด็กเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งอาจได้รับบริการจากภาครัฐและทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน

ทั้งนี้ กรมศาสนา (2539 : 3 – 5) กล่าวถึงสถานการณ์สังคมปัจจุบันว่า

1. สังคมไทยปัจจุบันหลอกลวงกันมาก คนรู้ไม่เท่าทันสังคมจะเป็นเหยื่อของคนฉลาด
2. คนหลายคนทำงานเพื่อประโยชน์ของตนเองทุกเรื่อง แม้กระทั่งเรื่องศาสนา
3. สังคมยังเชื่อถือฝากความหวังไว้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ไม่ฝึกฝนพัฒนาตน
4. สังคมมีการแข่งขัน ทำให้เห็นแก่ตัว แตกสามัคคี
5. เมืองไทยเจริญทางเศรษฐกิจเฉพาะกลุ่ม ช่องว่างระหว่างคนจนคนรวยมากขึ้น
6. คนไทยชอบความสะดวกสบาย เพราะธรรมชาติเคยอุดมสมบูรณ์ จึงขาดการคิดค้นพัฒนาเทคโนโลยีที่จะก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเอง ครอบครัวและสังคมอย่างจริงจังขาดระบบการแก้ปัญหาและช่วยตนเอง ทำให้สังคมอ่อนแอ
7. คนไทยไม่ชอบคิดค้นเทคโนโลยีที่เหมาะสมขึ้นเอง จึงยอมรับเทคโนโลยีของชาติอื่นมาใช้เพื่อความสะดวกสบายของตนเอง ซึ่งอาจตรงกับความต้องการ แต่ก็ไม่เหมาะสมกับสังคม ดังนั้น คนไทยจึงคอยแต่เฝ้ารอ ไม่รู้จักคิดแก้ปัญหา ไม่ศึกษาไม่ช่วยตัวเอง เป็นผลให้คนไทยมีคุณภาพลดลง อ่อนแอ สังคมอ่อนแอ
8. คนไทยมีวัฒนธรรมน้ำใจ ซึ่งเป็นเรื่องดี หากใช้ไม่เป็นอาจเสียหายได้ เช่น น้ำใจรักพวกพ้อง ญาติพี่น้อง จึงช่วยเหลือในการคัดเลือกต่างๆ ทำให้เกิดผลเสียต่อหน่วยงาน และคอยช่วยเหลือญาติลูกหลานมากเกินไป คนไทยจึงไม่เข้มแข็ง
9. ปัจจุบันประชาชนมีจิตใจไม่เข้มแข็งอดทน มีความสุขยาก มีความทุกข์ยาก ทำให้เกิดปัญหาอื่นมาก เพราะต้องหาหนทางสร้างสุข แก่ทุกข้ออยู่ตลอดเวลา ไม่มีความพอดีไม่อดทน เกิด

การเปียดเบียนเอารัดเอาเปรียบแข่งขันเพื่อจะดึงเอาความสะดวกสบายมาเป็นตนและพวกพ้องให้มากที่สุด

10. ประชากรที่มีปัญหามักมีลักษณะขี้เกียจ ส่ำรวย อ่อนแอ ใจเสาะ เปราะบาง ทำให้ช่วยตัวเองไม่ได้ ไม่พัฒนา ซ้ำยังต้องมุ่งหาทางสร้างความสบายให้ตัวเองโดยอาศัยบุคคลและวัตถุเป็นที่ยึดถือ ทำให้ปัญหาสังคมเพิ่มขึ้น

11. ประชากรในโลกทั้งประเทศมหาอำนาจ หรือคนที่มีอำนาจในประเทศมุ่งรักษาอำนาจของตน จึงต้องหาผลประโยชน์จากผู้อื่นทางด้านวัตถุทั้งทางตรงและทางอ้อม เอารัดเอาเปรียบขึ้นในสังคม

12. สังคมเต็มไปด้วยการแข่งขันและการร่วมมือ ทั้งระดับระหว่างประเทศ และในประเทศ ทำให้การดำเนินงานร่วมกันไม่ราบรื่น ขาดความสามัคคี เพราะผู้ร่วมงานจะมองผู้อื่นที่มาร่วมงานด้วยความหวาดระแวง

13. ปัจจุบันองค์ประกอบของสังคมขาดความสัมพันธ์กันอย่างสมดุล องค์ประกอบเหล่านี้คือ มนุษย์ สังคม และธรรมชาติ องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน อยู่อย่างไม่เกื้อกูลกัน ไม่ช่วยเหลือกัน แต่กลับทำลายกันและกัน ทำให้สังคมอ่อนแอล่มสลาย

ในส่วนสังคมในปัจจุบันนั้นเกิดปัญหาขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้คนที่ขาดซึ่งศีลธรรม สังคมที่มีแต่การแข่งขันชิงดีชิงเด่น การก่อกวนไม่เว้นแต่ละวัน สิ่งเหล่านี้ทำให้เยาวชนที่กำลังจะโตมาเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต มีความเชื่อที่ผิดๆ และการประพฤติดที่ผิดไปจากศีลธรรม

3. ปัญหาเยาวชน

เยาวชนเป็นเป็นต้นกล้าอ่อนที่สามารถพัฒนาตัวบุคคล สังคม และประเทศได้ เพราะฉะนั้นเยาวชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เมื่อเยาวชนถูกปลูกฝังในสิ่งที่ดี มีศีลธรรม สังคมก็จะพัฒนาต่อไปด้วย (พระประยุทธ อริยวิโส สนใจ) ได้พูดถึง ปัญหาเยาวชนแยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 ปัญหาร่วม หมายถึง ปัญหาที่มีอยู่แล้ว สังคมสร้างปัญหา ผู้ใหญ่สร้างปัญหา เยาวชน อยู่ในสังคมก็ได้รับปัญหานั้น ซึ่งจะโทษเยาวชนคงไม่ได้ ปัญหาร่วมที่สำคัญจะยกตัวอย่างให้เห็น ดังนี้

- ปัญหาเรื่องบุหรี เหล้า การพนัน การกินเหล้า สูบบุหรี เล่นการพนัน เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่สร้างขึ้นมามาทำขึ้นมา และผู้ใหญ่ก็ปฏิบัติกันอยู่แล้ว เยาวชนเห็นตัวอย่างก็กิน สูบและเสพเหมือนผู้ใหญ่

- ปัญหาแหล่งบันเทิง ผับ บาร์ สถานอาบ อบ นวด ซ่อง สิ่งเหล่านี้มีทั่วไปในสังคมไทย แม้บางอย่างกฎหมายกำหนดไว้ในทางปฏิบัติก็มีการปล่อยให้เยาวชนเข้าเสพได้อย่าง เสรี

- ปัญหาเรื่องภาพยนตร์โป๊ หนังสือโป๊ หรือเรื่องโป๊เปลือยร่างกาย เรื่องทางเพศ ดังกล่าว เยาวชนเข้าถึงได้โดยไม่มีข้อจำกัด เช่นเดียวกับผู้ใหญ่

- ปัญหายาเสพติด ยาบ้า ยาอี เฮโรอีน และอื่น ๆ สิ่งเสพติดดังกล่าวมีอยู่แล้วในสังคมและผู้ใหญ่ก็เสพอยู่แล้ว เยาวชนก็ทำได้เช่นกัน

- ปัญหาการเอา راحتเอาเปรียบ การโกงกิน คอร์รัปชันของนักการเมือง พ่อค้า ข้าราชการ รวมไปถึงเรื่องการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบสังคม สิ่งเหล่านี้ปรากฏอยู่ทั่วไป เยาวชนย่อมทำตามและสร้างปัญหาเช่นเดียวกับผู้ใหญ่

3.2 ปัญหาเฉพาะของเยาวชน ปัญหาเฉพาะดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ แก่เยาวชน อีกมาก ลักษณะของปัญหาเกิดจากลักษณะเฉพาะของความเป็นเยาวชนนั่นเอง ซึ่งกล่าวแต่เพียง ประเด็นสำคัญพอเป็น แนวพิจารณา ดังนี้

- ปัญหาเฉพาะของเยาวชนอันเกิดจากความอยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง ปัญหาต่างๆ ที่กล่าวนี้เป็นต้นเหตุของปัญหาอื่นๆ เช่น อยากทดลองเหล้า บุหรี่ ยาเสพติด ทดลอง เป็นคู่กัน ทดลองขับรถแข่งกัน ยังมีการอยากทดลองขับแข่งรถ ยังมีการอยากการ ทดลองอย่าง อื่นอีกมาก ล้วนให้เกิดปัญหาตามมาทั้งสิ้น

- ปัญหาตามเพื่อนหรือปัญหาติดกลุ่ม ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่ทำตามเพื่อนเป็นใหญ่จึง เกิดปัญหาอื่นตามมา เช่น เพื่อนเข้าบาร์ก็เข้าด้วย เพื่อนใส่กระโปรงสั้นก็ใส่ด้วย เพื่อนร้องเพลง ฝรั่ง ก็ร้องด้วยเพื่อนกินไก่เค้นดกก็ กินพิซซ่า ก็ทำตามด้วย ยิ่งไปกว่านั้นเพื่อนๆ ไม่เข้าวัดก็ไม่เข้า ด้วย

- ปัญหาความว้าเหว่ ความเหงา ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของวัยรุ่น เหงาเพราะขาด เพื่อนไม่ได้ มีอะไรไม่เท่าเพื่อน ทำให้ไม่พอใจในฐานะตัวเอง กลียดพ่อแม่พาลหนีออกจากบ้านไป เข้ากลุ่มเพื่อน เหงาหรือว้าเหว่เพราะไม่มั่นใจในตัวเองก็ออกแสวงหาความมั่นใจทั้งในทางที่ถูก และ ทางที่ผิด ใครห้ามก็ไม่ฟังทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมาอีกมากมาย

- ปัญหาการขาดการอบรมกล่อมเกลามาจากความใกล้ชิดสนิทสนม ทั้งจากครอบครัว ทั้งจากสังคมแวดล้อม จากสังคม เช่น สุนัขที่หาที่ออกกำลังกายไม่มี ที่พักผ่อนหย่อนใจไม่มีที่จัด กิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจไม่มี โดยเฉพาะเมืองใหญ่ๆ ไม่มีสิ่งเหล่านี้

ปัญหาเยาวชน ถูกพบและนำเสนอผ่านทาง ข่าวสาร อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ตัวอย่างข่าวมี ดังนี้

- ทีมข่าว MThai News 23 ก.ค. 2556 (รวบ! เยาวชนวัย 16 ปี ค้ายาเสพติด) รายงานข่าวแจ้งว่า ตำรวจชุดเฉพาะกิจปราบปรามยาเสพติด สถานีตำรวจภูธรหนองขาม อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี จับกุมเยาวชนชายอายุ 16 ปี ได้ภายในห้องพัก พร้อมยึดของกลางยาบ้า 212 เม็ด มูลค่า

กว่า 60,000 บาท หลังสืบทราบได้ว่าผู้ต้องหาเป็นเอเยนต์จำหน่ายยาเสพติดให้เด็กนักเรียนใน อ.ศรีราชา ทั้งนี้จากการการสอบสวนให้การรับสารภาพว่า ตนมีปัญหาครอบครัวจึงหนีออกจากบ้านมาเช่าห้องพักอยู่เพียงลำพัง โดยตั้งตัวเป็นพ่อค้ายาเสพติด ซึ่งจะขายให้กับเด็กนักเรียนตามโรงเรียนต่างๆ เพราะเห็นว่ามียาได้ดี เบื้องต้นจากการตรวจปัสสาวะพบสารเสพติดในร่างกาย และตำรวจได้ตั้งข้อหาซื้อขายยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและเสพยาเสพติด

- ch3thailand 07 ม.ค. 2563 (รวบเยาวชนวัย 16 ปี ตัวการค้าผ่านช่องทางทวิตเตอร์) ตามล่าแก๊งขายยาเสพติดผ่านทวิตเตอร์ พบหัวหน้าแก๊งอายุแค่ 16 ปี ใช้ช่องทางทวิตเตอร์ในการขายยาเสพติด ชักจูงให้เยาวชนหลายคนเข้าร่วมขบวนการนี้ด้วย ตำรวจปราบปรามยาเสพติดบุกจับ นายมุฮัมหมัดชอเบรี ชาซู อายุ 20 ปี ภายในบ้านพักชุมชนบ้านเขาปีหลาย อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา ก่อนจะขยายผลไปถึงหัวหน้าแก๊ง ซึ่งเป็นเยาวชนชายอายุเพียงแค่ 16 ปี ที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน เมื่อสอบสวนผู้ที่อยู่ในขบวนการพบว่า เยาวชนชายวัย 16 ปี เป็นหัวหน้าแก๊งและเจ้าของเพจ ได้มีการชักชวนให้เด็กๆ ในชุมชนเข้ามาอยู่ในเครือข่ายยาเสพติดด้วย เงินที่ได้จากการค้าขายจะนำไปซื้อยาเสพติดมาเสพ และคืนก่อนที่ตำรวจ ปส. จะเข้าจับ หัวหน้าแก๊งวัย 16 ปี และก่อนถูกจับ 1 คืน ได้ก่อคดีฆ่าคนตายมา 1 คดี ซึ่งตร.ได้ควบคุมตัวทั้งนายมุฮัมหมัดชอเบรี และเยาวชนอายุ 16 ปีคนนั้นมาสอบสวนที่กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ทางนายมุฮัมหมัดชอเบรี รับว่าเป็นคนโพสต์ขายยาแทนเยาวชนคนดังกล่าว พอมีเงินโอนเงินมาก็จะส่งยาเสพติดให้ แล้วก็หลีกเลี่ยงการถูกจับด้วยการเปลี่ยนชื่อโพสต์และปิดบัญชี จากนั้นก็เปิดบัญชีใหม่ไปเรื่อยๆ จนสุดท้ายก็ถูกตำรวจจับได้

- และยังมีการศึกษาที่ว่า สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวเป็นพิษ สังคมไทยนั้นมีความพิเศษแตกต่างจากสังคมตะวันตก ที่ต่างประเทศเช่น ที่ประเทศอังกฤษ พ่อแม่จะส่งเสริมให้บุตรธิดาของตนนั้น ทำงานตั้งแต่อายุ 17-18 ปี ดังกรณีลูกชาย ของอดีตนักฟุตบอลชื่อดังควิด เบคแฮมของอังกฤษ แตกต่างจากประเทศไทย ที่พ่อแม่ประกอบสัมมาชีพไว้อย่างดีบริบทแตกต่างกันแต่ว่า เป็นสิ่งที่นำมาส่งเสริม บางครอบครัว แทบจะเรียกได้ว่า เกิดมาพร้อมกับกองเงิน กองทอง หรือว่าปัญหาหนี้สินของพ่อแม่ จากสถิติที่มีมากมายซึ่งสูงถึง 115,355บาท (Department of Mental Health, Ministry of Public Health, 2005 : 5) ตอครอบครัวโดยเฉลี่ย ปัญหาความแตกแยกของครอบครัว และปัญหาอาชญากรรม ไม่ว่าการทำร้าย แสดงความпенฮีโร ของเยาวชนไทย

จากข่าวและปัญหาข้างต้นแสดงให้เห็นถึง เยาวชน ที่ขาดศีลธรรม ขาดความรัก ขาดการอบรมสั่งสอนในทางที่ถูก ขาดสื่อกลางที่คอยอบรมสั่งสอนที่ทำให้เยาวชนไม่มีแนวทางในการปฏิบัติ และไม่รู้สิ่งที่ถูกสิ่งที่ผิด ด้วยวัยที่มีความอยากรู้อยากลองตามธรรมชาติของมนุษย์ ดังนั้น

เยาวชน เป็นสิ่งสำคัญที่เราควรปลูกฝังศีลธรรม และความอบอุ่น รวมถึงความรักที่พวกเขาควรได้ และรับรู้ เมื่อเยาวชนเหล่านี้เติบโตมาเป็นพลเมืองที่ดีได้ก็จะทำให้สังคมถึงประเทศชาติพัฒนา และนำอยู่ยิ่งขึ้น

ปัจจุบันถึงแม้ผู้คนจะเริ่มไม่ค่อยเข้าวัดหรือศึกษาศีลธรรมกันมากนัก เนื่องจากเกิดปัจจัย หลายๆอย่างที่ทำให้ผู้คนนั้นหันหลังออกจากศีลธรรม และหันไปมุ่งเน้นหาเงินทองแทนมากกว่า

4. สาเหตุที่ทำให้พลเมืองเริ่มหนีห่างจากศีลธรรม

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ผู้คนในสังคมมีการเบี่ยงเบน ความสัมพันธ์ไปจากเดิม และสถาบันทางสังคมก็ทำหน้าที่ไม่ครบสมบูรณ์ สิ่งเหล่านี้เป็น ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้เกิดปัญหาสังคม ปัญหาสังคมไทยมีอยู่มากมาย ปัญหาความเสื่อมโทรมทาง ศีลธรรม เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นกับคนในสังคมพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดความเจริญ และความ เสื่อมของมนุษย์ ปัจจัยที่ทำให้พลเมืองเริ่มหนีห่างจากศีลธรรม หลักๆ มีดังนี้

4.1 ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านวัตถุ แต่เกิดความเสื่อม ทางด้านจิตใจ ค่านิยมและสังคมคนไทยประพฤติปฏิบัติที่แสดงถึงความเสื่อมทางจิตใจอย่างเห็น ได้ ชัดเจนหลายประการ เช่น นิยมวัตถุ นิยมความหรูหราฟุ่มเฟือย ยกย่องคนรวย โดยไม่คำนึงว่าจะ ร่ำรวยมาได้โดยวิธีใด เกิดการแข่งขันเอาไรต์เอาเปรียบ ไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม การ เบียดเบียนเอาไรต์เอาเปรียบนั้นนอกจากจะเบียดเบียนกันเองแล้ว ยังเบียดเบียนรุกรานธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อมอีกด้วย ที่ดิน ป่าไม้ แม่น้ำ สภาพธรรมชาติ ถูกรุกราน ยึดครอง ถูกทำลาย สภาพ น้ำเน่า เสีย สภาพคนจนอยู่ใน สลัมท่ามกลางตึกสูงอันหรูหราใหญ่โต สภาพความยากจนแร้นแค้นของคนใน ชนบท และสภาพเสื่อมโทรมทางสังคม อันเกิดจากความเสื่อมทางจิตใจมีมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จาก ปัญหายาเสพติด โสเภณี โรคเอดส์และปัญหาอื่น ๆ รวมถึงการละเลยด้านศาสนา และประเพณี เป็น ต้น

4.2 ด้านครอบครัวเช่น พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก ไม่เคยใกล้ชิดลูก ไม่เคยแนะนำ หรือเป็น ตัวอย่างที่ดี เหล่านี้ล้วนเป็นพื้นฐานของการขาดความสัมพันธ์สืบเนื่องกัน ความสัมพันธ์ ดังกล่าว เป็นการสืบทอดความคิด ความเชื่อ ประเพณี แนวปฏิบัติต่อตนเองและสังคม การขาดทั้ง สองเรื่อง ดังกล่าวทำให้เยาวชนสร้างปัญหาให้ตัวเองและสังคม เพราะเยาวชนเป็นวัยที่กำลังเฝ้าหา แบบอย่าง จากผู้ใหญ่และจากสังคม

4.3 ปัญหาค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง ในปัจจุบันค่านิยมบางอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป ก่อน นี้สังคมเคยยกย่องคนดีมีคุณธรรม คนที่ประพฤติดีศีลธรรม ทุจริตคดโกงจะถูกประณามและไม่มีใครอยากคบหาสมาคมด้วย

แต่ในปัจจุบันนี้สังคมกลับยกย่องคนที่มีเงิน คนที่มีตำแหน่งสูง มีอำนาจวาสนา มีชื่อเสียง แม้ว่าคนเหล่านั้นจะประพฤติผิดศีลธรรม ได้เงินมาโดยการทุจริตคดโกง

4.4 ปัญหาอื่นๆ ที่สืบเนื่องจากความเสื่อมทางด้านจิตใจและค่านิยม คือ

- ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างมากและอย่างรวดเร็ว
- ความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยและคนจนมีมากยิ่งขึ้น คนรวยมีเพียงจำนวนเล็กน้อย แต่เป็นเจ้าของทรัพย์สินสมบัติมากมาย ทำให้คนจนส่วนใหญ่ที่จนอยู่แล้วยังยากจนลง ไปกว่าเดิมอีก
- ความเจริญกระจุกอยู่แต่ในเมืองไม่ได้กระจายออกไป ทำให้คนชนบทอพยพเข้าสู่เมืองเกิดปัญหาตามมาทั้งในชนบทและในเมือง
- ระบบราชการขาดประสิทธิภาพ เพราะสภาพไม่ทันกับปัญหาสังคมที่ซับซ้อน ในเมืองหลวงและในชนบท
- คนไทยที่ยังได้รับพื้นฐานการศึกษายังน้อย ปรับตัวไม่ทันเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เข้ามาสู่ประเทศไทยโดยเฉพาะเรื่องข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

การทำผิดศีลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นของคนในสังคมเองหรือแม้กระทั่งพระสงฆ์ก็ตาม ล้วนแต่ทำให้ ศีลธรรมเสื่อมลงเรื่อยๆ โดยเฉพาะพระสงฆ์ ที่ในปัจจุบันนั้นมีการทำผิดวินัยเป็นจำนวนมาก มีตัวอย่าง เช่น (ไทยรัฐฉบับพิมพ์ 11 มิ.ย. 2563 05:21 น.) บุกรวบเจ้าอาวาสวัดดังเมืองกาญจน์ มั่วสีกาคาถา-จับสึกทันที ตำรวจกองปราบปราม นำกำลังเข้าตรวจสอบวัดแห่งหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี หลังได้รับแจ้งว่าเจ้าอาวาสของวัดดังกล่าว ประพฤติตนไม่เหมาะสม มั่วสุมสีกาในเขตสังฆาวาสไปถึงวัด จากการตรวจสอบพบ พระสรเรณู หรือ นายสรเรณู (สงวนนามสกุล) อายุ 41 ปี เป็นเจ้าอาวาสวัดแห่งหนึ่งที่ ต.หนองบัว อ.เมืองกาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี ได้ พาสีกาเข้ามามีความสัมพันธ์ภายในกุฏิวัด อันเป็นการผิดวินัยสงฆ์

จากข่าวสารข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงสังคมที่เริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ สังคมไทยในอดีตที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนส่วนใหญ่มีศีลธรรม โดยมีพระ เป็นสื่อกลาง เป็นที่เคารพ สักการะบูชา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ แต่พอมาถึงปัจจุบัน พระกลับทำตัวเหมือนบุคคลภายนอก และผิดศีล (อาบัติ) หลายๆ อย่างที่ทำให้ พลเมืองบางส่วนเริ่มไม่เคารพ และไม่ศรัทธา จึงทำให้พลเมืองออกจากศีลธรรมเรื่อยๆ

แต่ทั้งนี้ก็ไม่ใช่ว่า พระ ทั้งหมดจะเป็นแบบที่ข่าวข้างต้นได้นำเสนอ ยังมีพระที่ดีและเป็นตัวอย่างอยู่เป็นจำนวนมาก บางครั้งต้องอาศัยเวลาในการแก้ไข และพัฒนาทางจิตใจ และสังคมให้ดีขึ้น

5. แนวทางส่งเสริมการปลูกฝังศีลธรรม ในสังคมไทย

ชีวิตของคนเราที่ไม่ถูกครอบงำด้วยการบริโภคนิยมหรือว่า วัตถุนิยม จะเป็นชีวิตที่ถูกตอตามธรรมนองครองธรรมสมัยใหม่ และผู้เขียนมีความเชื่อว่าเป็นชีวิตที่ดีงามเป็นพื้นฐาน คือ มีความสุขจากภายใน จะทำให้ชีวิตของบุคคลนั้นเป็นอิสระจากวัตถุหรือสิ่งเสพติดภายนอก และทำให้เกิดเมตตาและสติปัญญา จะช่วยให้ความโลภ โกรธ หรือว่าความหลงไปกับกระแส ครอบงำ ดังนั้นผู้เขียนจะได้นำเสนอแนวทางและการส่งเสริมทางศีลธรรมให้เกิดขึ้นอย่างรอบด้านกับเยาวชนและพลเมือง เป็นแนวทางแก้ไข ดังนี้

5.1 สร้างสายสัมพันธ์ภายในครอบครัวและสร้างเครือข่ายครอบครัว โดยให้สมาชิกทุกคนมีเวลาอยู่ร่วมกันให้มาก พ่อแม่เป็นแบบอย่างในการฝึกฝนกล่อมเกลาลูกให้รู้จักคิดใฝ่รู้และมีจิตสำนึกที่ดีงาม จัดตั้งเครือข่ายครอบครัวช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยดูแลลูกให้แกกันในบางโอกาส สร้างกิจกรรมและพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ของครอบครัว เช่น พิพิธภัณฑ์เด็ก ช่องรายการโทรทัศน์สำหรับครอบครัว ฯลฯ

5.2 พื้นที่ชุมชนให้เข้มแข็ง โดยให้ชุมชนหันกลับมาร่วมมือกันและพึ่งพากันเอง ไม่หวังแต่การพึ่งพาจากหน่วยงานรัฐและหน่วยงานภายนอกอื่นๆ โดยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มในการจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง เช่น การทำโครงการสัจจะออมทรัพย์ การทำแผนแม่บทชุมชน การอนุรักษ์ป่าชุมชน ฯลฯ

5.3 พื้นที่ชุมชนให้บทบาทของวัดและคณะสงฆ์ โดยการส่งเสริมพระดี ปฏิรูปการปกครองและการศึกษาของคณะสงฆ์ให้เปี่ยมด้วยพลังทางปัญญา ศีลธรรมโดยให้การศึกษาแก่พระสงฆ์ทั้งทางธรรมและทางโลกอย่างสมสมัย (กรมการศาสนา ม.ป.ป.2533) เพื่อรู้จักคิดและประยุกต์ธรรมในการเทศน์สั่งสอนและมีความประพฤติเป็นแบบอย่าง เมื่อพระสงฆ์และคณะสงฆ์ดีพร้อมแล้ว ทำการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของวัดมากขึ้นตามคติโบราณที่ว่า วัดเป็นของชุมชนต่างพึ่งพาอาศัยกัน เช่น มีส่วนร่วมส่งเสริมการศึกษาและสนับสนุนวัตรปฏิบัติของพระสงฆ์ สามเณร รวมทั้งร่วมกิจกรรมปฏิบัติธรรมที่วัดจัดขึ้นและอีกด้านหนึ่งพระสงฆ์ก็เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมและปลูกฝังศีลธรรมนั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการปฏิบัติ โดยเราควรบริหารจัดการเรื่องพฤติกรรมของสังคมไทย โดยการใช้สิ่งแวดล้อมให้เป็นตัวช่วยเริ่มจาก การมีความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว พื้นที่ชุมชนให้เข้มแข็ง โดยให้ชุมชนหันกลับมาร่วมมือกันและพึ่งพากันเองให้บทบาทของวัดและคณะสงฆ์โดยการส่งเสริมพระดี ปฏิรูปการปกครองและการศึกษาของคณะสงฆ์ให้เปี่ยมด้วยพลังทางปัญญากระบวนการเรียนรู้โดย

สร้างบรรยากาศและกระบวนการเรียนรู้ที่มีวิธีคิดที่ถูกต้อง มีเหตุผล และมีแบบอย่างที่ดี พัฒนาสื่อที่ส่งเสริมศีลธรรมที่สามารถเข้าถึงคนรุ่นใหม่

สรุป

หลักศีลธรรมเป็นหลักการประพจน์ปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับกันว่าดีงามในสังคมนั้นๆ อาจจะมาจากหลักคำสอนทางศาสนาหรือศีลธรรม และเป็นแบบสากลที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป พฤติกรรมที่ผิดจากศีลธรรมมาจากหลายๆ เหตุปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นการทำผิดวินัยของพระสงฆ์องค์เจ้าต่างๆ ที่เป็นสื่อกลางที่ทำให้ผู้คนยึดถือศีลธรรม เป็นแบบอย่างในการเป็นความดี แต่กลับทำผิดเอง ไม่ใช่แค่ปัญหาการทำผิดวินัยของพระอย่างเดียว ที่ทำให้พลเมืองขาดการอบรม การสั่งสอนเรื่องศีลธรรมต่างๆ รวมถึงการขาดความอบอุ่นจากครอบครัว สิ่งเหล่านี้ ก็ส่งผลให้เยาวชนขาดความเป็นพลเมืองที่ดีได้ และสุดท้ายการเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ที่ทำให้เยาวชนในปัจจุบันหันหลังให้กลับศีลธรรมมากขึ้น แต่กลับสนใจเทคโนโลยี หันไปเล่นเกมสื่อกว่าการเล่นการที่อยู่กับครอบครัว ฯลฯ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่ทำให้ศีลธรรม เริ่มหายไปจากความเป็นพลเมืองของไทยมากขึ้น การส่งเสริมและการปลูกฝังศีลธรรมที่สำคัญคือ ต้องลดการถูกรอบงำด้วยเทคโนโลยี และสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันทางสังคมตั้งแต่ครอบครัว วัด โรงเรียน และชุมชน ต้องเสริมสร้างทัศนคติที่สอดคล้องกับหลักทางศีลธรรมของพุทธศาสนา โดยเริ่มจากการสร้างองค์ประกอบของศีลธรรมคือ 1) ความจริงใจ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ พูดจริง ทำจริง 2) การฝึกฝนข่มใจ 3) ความอดทน 4) ความเสียสละ และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง หรือออกแบบแนวทางการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ภายใต้การเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ได้อย่างปกติและสันติสุข

เอกสารอ้างอิง

- พระธรรมปิฎก ป.อ.ยุตโต. (2540). ธรรมานุชีวิต. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2535). หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา.
- กรมการศาสนา ม.ป.ป. (2533). รายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่องรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา. กระทรวงวัฒนธรรม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

- พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตโต. (2546). พัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย. โครงการตำรา
สำนักที่ปรึกษากรมอนามัย : กระทรวงสาธารณสุข.
- วีระบำรุงรักษ์ ม.ป.ป. (2540). แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : กรมวิจั
ยการศึกษากรมิวิชาการ.
- พุทธทาสภิกขุ. (2553). พุทธทาสแนะแนวจริยธรรมร่วมสมัยชุดที่ 3 จุดหมายปลายทางและตัวแท้
ของจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : ดวงตะวัน.
- Phraphaisan Wisalo. (2006). Break through the moral crisis with a newperspective.
Bangkok : BuddikaNetwork.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2550). คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร. สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน : กรุงเทพฯ.
- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับพิมพ์. (11 มิ.ย. 2563 05:21 น.). จับเจ้าอาวาสวัดตั้งหิน นอนกกสาวมั่ว
สี่กาคากฎิ นำตัวจับสึก. จาก
<https://www.thairath.co.th/news/local/central/1864973>.
- ทีมข่าว MThai News. (23 ก.ค. 2556). รวบ! เยาวชนวัย 16 ปี ค้ายาเสพติด. จาก
<https://news.mthai.com/general-news/178683.html>.
- ch3thailand. (07 ม.ค. 2563). รวบเยาวชนวัย 16 ปี ตัวการค้ายาผ่านช่องทางทวิตเตอร์. จาก
<https://ch3thailandnews.bectero.com/news/165151>.